

Raport roczny 2019

Innowacyjne rozwiązania i praca w oparciu o zasoby i potencjały, to podstawowe czynniki, wyróżniające działania realizowane przez Federację FOSa. To dzięki nim możliwa jest realizacja misji FOSy, która opiera się na reprezentowaniu, wspieraniu i rzecznictwie organizacji społecznych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, a przy tym konstruowaniu przestrzeni sprzyjającej aktywności, wpływającej na efektywne i systemowe rozwiązywanie problemów społecznych. Federacja FOSa to prawie 100 organizacji, w tym członkowskich i współpracujących, stałych partnerów krajowych i zagranicznych, partnerów samorządowych. Podejmowane przez nas działania pozwalają na budowanie z nimi trwałych relacji. Kluczowe miejsce niezmiennie zajmują nasze organizacje członkowskie, w tym grupy branżowe, czyli niezależne sieci. Wierzymy w to, że coraz silniejsze organizacje społeczne w województwie warmińsko-mazurskim, to wynik między innymi naszej pracy i podejmowanych inicjatyw. Federacja FOSa to także silny zespół, zarówno ten w olsztyńskim biurze, jak również funkcjonujący i prężnie działający w całym województwie – w biurach organizacji członkowskich Federacji FOSa. Rok 2019, był 15 rokiem działalności Federacji FOSa, a z tym związane były liczne wydarzenia, akcje, spotkania i przede wszystkim działania towarzyszące obchodom jubileuszu. I choć Federacja FOSa, to jeszcze nastolatka – można powiedzieć – w trudnym okresie dorastania, to może pochwalić się, dużym doświadczeniem i wiedzą, które przekładają się na jakość i sposób codziennej pracy. Zapraszamy do lektury. Zespół Federacji FOSa

Spis treści

Zamiast wstępu.....	1
I. Obszary działań – RODZINA	6
Wstęp	6
Wsparcie psychologiczne i psychoedukacja.....	6
Grupy wsparcia i grupy samopomocowe	9
Praca socjalna/usługi asystenckie	10
Warsztaty kompetencji.....	10
Poradnictwo specjalistyczne	11
Opieka nad dziećmi.....	12
Fundusz stypendialny	13
II. Obszary działań – OSOBY STARSZE	15
Wstęp	15
Rzecznicy praw osób starszych	16
Partycypacja osób starszych	17
Wojewódzka Rada Seniorów	17
Rady seniorów w gminach i powiatach.....	18
Inicjatywa „200 lat”	19
Ciepły telefon	20
Przyjazny sąsiad	20
Strażnicy Pamięci.....	21
Akademia III Wieku Warmii i Mazur	22
Silver Sharing.....	23
Generacja.....	24
Fosa Dzieciom i Seniorom	25
Centrum Wolontariatu	26
Partnerstwo dla Wolontariatu.....	27
III. Obszar działań – AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA.....	29
Wstęp	29
Usługi aktywizacji zawodowej	29
Wsparcie psychologiczne i warsztaty kompetencji	30
JOB Firma	30

Centrum Treningowe.....	31
Kluby Integracji Społecznej.....	32
Praca z osobami uwikłanymi w przemoc	34
IV. Obszary działań – ANIMACJA	35
Wstęp	35
Społeczności miejskie	35
Społeczności wiejskie	37
FOSa Prezentacje.....	38
V. Obszary działań – INNOWACJE	39
Wstęp	39
Job Firma	39
200 lat	41
Gra edukacyjna – Zarządzanie zasobami.....	43
Silver Sharing (gra edukacyjna).....	45
VI. Obszary działań – WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA.....	46
Wstęp	46
Erasmus+	46
VII. Obszary działań – USŁUGI SPOŁECZNE.....	51
Wstęp	51
Regionalna Platforma Usług Społecznych.....	51
Wsparcie/usługi organizacji	52
Dobre miejsca	53
VIII. Obszary działań – BADANIA SPOŁECZNE, PUBLIKACJE	56
Wstęp	56
Instytut Studiów Społeczno-Edukacyjnych	56
Badania	57
Publikacje.....	58
Federacja FOSa.....	59
Biuro	59
Pracownicy.....	59
Działalność gospodarcza	61
Nagrody i osiągnięcia.....	62

Ciała dialogu	65
15 lat Federacji FOSa	67
IX. Działania/Projekty	71
X. FOSa w liczbach	79
XI. Sprawozdanie finansowe	80

Zamiast wstępu

Powstanie Federacji FOSa wynikało z potrzeby budowy silnej reprezentacji organizacji socjalnych. Spotkanie założycielskie odbyło się w Olsztynie 28 lutego 2004 roku. Uczestniczyli w nim przedstawiciele organizacji z terenu całego województwa, w sumie w procesie tworzenia Federacji udział wzięło piętnaście organizacji. Powstanie Federacji wspierane było przez Wspólnotę Roboczą Związków Organizacji Socjalnych WRZOS.

Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa od 2004 roku skupia stowarzyszenia i inne osoby prawne z zakresu pomocy społecznej. Federacja działa na podstawie przepisów Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku - prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr. 20 poz. 104 z późniejszymi zmianami oraz w oparciu o Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. nr. 96, poz. 873) .

Obecnie Federacja FOSa to prawie 100 organizacji, w tym członkowskich i współpracujących, stałych partnerów krajowych, zagranicznych oraz samorządowych. Atutem Federacji FOSa są działający w niej społecznicy. To zespół osób, który prężnie działa w olsztyńskim biurze, jak również w całym województwie – w organizacjach członkowskich Federacji FOSa.

Federacja FOSa jest członkiem Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych WRZOS, Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Sieci Wspierania Rozwoju Lokalnego HEROLD II. Współpracuje z ponad 10 partnerami z terenu Europy.

Misją Federacji FOSa jest efektywne rozwiązywanie problemów społecznych poprzez wzajemne wspieranie i reprezentowanie organizacji socjalnych województwa warmińsko-mazurskiego.

Federacja FOSa realizuje swoje cele poprzez:

- rzecznictwo interesów, reprezentowanie organizacji członkowskich;
- wspieranie organizacji socjalnych (edukacja, poradnictwo, konferencje i seminaria, mediacje, realizacja usług społecznych i inne działania).

Skład zarządu

Bartłomiej Głuszak – prezes
Katarzyna Białobrzeska – wiceprezes
Marek Borowski – wiceprezes
Maria Popieluch – skarbnik
Piotr Kubarewicz – sekretarz

Komisja rewizyjna
Teresa Bocheńska – przewodnicząca
Jerzy Konopko – członek
Mariola Jagiełło – członek

Siedziba biura/NIP/REGON/dane teleadresowe

Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa
ul. Bogusława Linki 3/4, 10-535 Olsztyn
NIP: 7393452954, REGON 519643124
T/F; 89 523-60-92 T(kom): 503 466 700.
E-mail: biuro@federacjafosa.pl www.federacjafosa.pl

Data wpisu/numer rejestru KRS

data wpisu: 27.07.2004 r./KRS: 0000213652

Organizacje członkowskie

1. Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w Elblągu;
2. Bank Żywności w Olsztynie;
3. Elbląski Bank Żywności w Elblągu;
4. Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie Koło w Elblągu;
5. Stowarzyszenie Propagowania Trzeźwości KROKUS w Korszach;
6. Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych w Elblągu;
7. Stowarzyszenie Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu;
8. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Morągu;
9. Integracyjny Klub Sportowy ATAK w Elblągu;
10. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Orniecie;

11. Fundacja MazuryMedia,
12. Stowarzyszenie Pomocy Bezrobotnym i Ich Rodzinom „Samarytanie” w Orneccie;
13. Stowarzyszenie na Rzecz Hospicjum Elbląskiego w Elblągu;
14. Stowarzyszenie Opieki Paliatywnej „Palium” w Piszcu;
15. Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Przyjaciół Opieki Paliatywnej w Bartoszycach;
16. Stowarzyszenie Opieki Paliatywnej i Długotrwale Unieruchomionych „Pomocna Dłoń” w Braniewie;
17. Stowarzyszenie Adelfi z Elku;
18. Stowarzyszenie Na Rzecz Chorych na Chorobę Nowotworową „Promyk” w Giżycku;
19. Elbląskie Stowarzyszenie Humanitarne im. Św. Łazarza „LAZARUS” w Elblągu;
20. Olsztyńskie Stowarzyszenie Hospicyjne PALIUM;
21. Stowarzyszenie Integracyjne RAZEM w Elblągu;
22. Stowarzyszenie „PASARGA”;
23. Fundacja LAURENTIUS w Olsztynie;
24. Stowarzyszenie Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Dębowe Wzgórze;
25. Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej w Orzyszu;
26. Uniwersytet Trzeciego Wieku i Osób Niepełnosprawnych w Elblągu;
27. Caritas Diecezji Elckiej;
28. Stowarzyszenie „Łańcuch Wzajemności”;
29. Orneckie Stowarzyszenie Wspierania Osób Niepełnosprawnych;
30. Elbląskie Stowarzyszenie Organizatorów Pomocy Społecznej w Elblągu;
31. Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej i Osób pokrzywdzonych w wyniku Wypadków Komunikacyjnych „Promyk” ze Szczytna;
32. Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Morażu;
33. Warmińsko-Mazurski Uniwersytet Trzeciego Wieku w Olsztynie;
34. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży z Ruciane-Nida;
35. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Iławie;
36. Stowarzyszenie na Rzecz Społeczności Lokalnej Miasta i Gminy Susz "ARKA”;
37. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie KOŁO w Iławie;

38. Korszeńskie Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „OTWARTE DRZWI”;
39. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie Koło w Biskupcu;
40. Stowarzyszenie Agroturystyczne "Mazurska Kraina”;
41. Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kętrzynie;
42. Fundacja Ostródzkie Hospicjum Domowe w Ostródzie;
43. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Starszych i Niepełnosprawnych “Razem” w Olsztynku;
44. Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Szczytnie;
45. Nowatorski Ośrodek Rozwoju Artystycznego „Nora”;
46. Elcki Uniwersytet Trzeciego Wieku w Elku;
47. Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Lidzbarskiej w Lidzbarku Warmińskim;
48. Ogólnopolska Fundacja Opieki Paliatywnej „Światło”;
49. Fundacja „Przyszłość dla Dzieci” w Olsztynie;
50. Gołdapskie Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi;
51. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Arka”;
52. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Zdrowia „Jesteśmy Razem”;
53. Stowarzyszenie Konik Mazurski z Kętrzyna.

Sieci

W ramach Federacji FOSa funkcjonują grupy organizacji podejmujących w swych działaniach tę samą tematykę. W większości są to niezależne sieci, posiadające wypracowane zasady współpracy z Federacją FOSa. Organizacje należące do sieci, a nie będące członkami Federacji FOSa, posiadają status organizacji partnerskich Federacji. Federacja FOSa systematycznie wspiera oraz współpracuje z tymi grupami. Zrzeszamy i współpracujemy z następującymi Sieciami: Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy; Sieć Pomocy Ofiarom Prześstępstw Warmii i Mazur; Sieć na rzecz Seniorów z Warmii i Mazur; Sieć Wolontariatu Warmii i Mazur; Sieć Organizacji Paliatywnych Warmii i Mazur; Porozumienie Uniwersytetów III Wieku Warmii i Mazur; Sieć Warsztatów Terapii Zajęciowych; Warmińsko-Mazurska Koalicja Kresowian; Forum Klubów Integracji Społecznej.

Organizacje i instytucje współpracujące

Federacja FOSa współpracuje z szeregiem partnerów: Wspólnotą Roboczą Związków Organizacji Socjalnych WRZOS; Warmińsko-Mazurskim Urzędem Marszałkowskim w Olsztynie, w tym z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej; Związkiem Parytetowym Dolnej Saksonii; Towarzystwem Parytetowej Pracy Socjalnej GPS z Wilhelmshaven;; Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego; Siecią Rozwoju Lokalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego HEROLD; Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie; Uniwersytetem Pedagogicznym im. Makarenki w Sumach, Ukraina; Procedo Consulting Ltd (Chorwacja); Gulbene novada domes (Łotwa), Community Action Dacorun (Anglia); Pistes Solidaires (Francja); REPLAY Network (Włochy); Gulbene Municipality Council (Łotwa); Associacao Mais Cidadania (Portugalia); Jaunpils novada Dome (Łotwa); Universidade Sénior de Évora (Portugalia); VHS Iserlohn (Niemcy); Biuro ds. Współpracy Europejskiej Urzędu Miasta Iserlohn (Niemcy); Cambridgeshire County Council (Wielka Brytania); Kilcooley Womens Centre (Wielka Brytania); Stockport Metropolitan Borough Council (Wielka Brytania); RBS - Center fir Altersfroen (Luksemburg); National Oderen Fonds – helpt ouderen (Holandia); Learn for live (Holandia); Miasto Nyireghaza (Węgry).

I. Obszary działań – RODZINA

Wstęp

Rodzina jest nierozzerwalnie związana z istnieniem ludzkiego społeczeństwa. W zależności od miejsca i czasu przybierała i przybiera bardzo zróżnicowane formy. W ostatnich latach życie rodzinne przechodzi znaczące zmiany. Przede wszystkim zmienił się model życia rodzinnego, wzrasta liczba kobiet pracujących, zmianie uległo również zaangażowanie rodziców w wychowanie potomstwa, zmniejszyła się rola osób starszych w rodzinie oraz rola ojca w wychowaniu.

Pęd życia oraz preferowane jego style wpływają na to, że coraz częściej widzimy samotne, czy zgodnie z aktualną nomenklaturą – samodzielne rodzicielstwo, pojawia się coraz więcej konfliktów dotyczących pełnionych ról w rodzinie. To prowadzi nas do zwrócenia uwagi na rodzinę, ale w jej szerszej perspektywie.

Dodatkowo zauważalny wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych, z wysokim poziomem biedy czy bezrobocia, rodzin niepełnych, patologicznych, rozłączonych stawia konieczność poznania przyczyn, rozmiaru ich dysfunkcyjności oraz sytuacji dziecka i obrazu jego dzieciństwa. Ponadto zmiany zachodzące w systemie opieki nad dzieckiem, w wyznawanych wartościach w rodzinie, trudne sytuacje w życiu, które przyczyniają się do podejmowania przez członków rodzin trudnych, nie zawsze trafnych decyzji istotnie wpływa na jakość życia we współczesnych rodzinach.

Działania, które prowadzi Federacja FOSa, mają na celu zapewnienie rodzinie wsparcia w trudnych sytuacjach, pomoc w ich rozwiązywaniu oraz nabyciu nowych umiejętności, radzenia sobie w życiu. Przykładami działań wspierających są działania prowadzone przez psychologów, pracowników socjalnych/środowiskowych, asystentów pomocy rodzinie i wielu innych zaangażowanych w poprawę jakości życia współczesnych rodzin. W tej części raportu zaprezentowane zostały działania prowadzone w 2019 roku.

Wsparcie psychologiczne i psychoedukacja

Wsparcie psychologiczne udzielane odbiorcom działań Federacji FOSa, ma na celu polepszenie ich indywidualnego funkcjonowania, wydobycie zasobów, ich

potencjału, wsparcie w realizacji i osiągnięciu celów oraz możliwej zmiany pozwalające na trwałe przywrócenie do życia społecznego, czy powrót/wejście na rynek pracy.

Beneficjentami wsparcia psychologicznego są osoby znajdujące się w bardzo różnych sytuacjach życiowych, przeżywający problemy natury psychicznej o różnorodnym natężeniu. Wśród korzystających z pomocy są m.in. osoby w depresji, uzależnieni od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki), cierpiący na schizofrenię, ofiary przemocy domowej, a także dzieci z zespołem Aspergera. Psycholodzy udzielają wsparcia indywidualnego oraz grupowego stosując adekwatne do potrzeb klientów metody i techniki, wśród których warto wymienić TSR, Dialog Motywujący, Psychologię zorientowaną na proces (POP) czy też psychotraumatologię.

W 2019 roku w ramach indywidualnego wsparcia psychologicznego w prowadzonych przez Federację FOSa działaniach wzięło udział 545 odbiorców.

Wsparcie psychologiczne objęło również prowadzenie grupowych warsztatów motywacyjnych, warsztatów wyjazdowych, psychoedukacyjnych, kompetencji społecznych i ogólnozyciowych, a także grup wsparcia zorientowanych wokół tematów uwikłania w przemoc, trudności wychowawczych, uzależnień czy radzenia sobie ze stresem.

Systematyczne spotkania zespołu psychologów dawały możliwość interwizowania pracy indywidualnej, wymiany doświadczeń i dzielenia się wypracowanymi w ramach własnej praktyki narzędziami, publikacjami naukowymi i bieżącą ofertą podnoszenia kwalifikacji i nabywania kompetencji. Spotkania całego zespołu psychologów pracujących w różnych projektach i różnych lokalizacjach odbywały się raz w miesiącu, zaś zespół pracujący w biurze spotykał się w ramach interwizji raz w tygodniu.

Oferta wsparcia psychologicznego i psychoedukacyjnego świadczona jest w Federacji FOSa według sprawdzonych i wypracowanych metod i form pracy.

W ramach indywidualnego wsparcia psychologicznego w 2019 roku prowadzone były:

1. Wsparcie psychologiczne, psychoedukacja – w sytuacjach trudnych, stresowych; wspólna pracę dotycząca lepszego poradzenia sobie z kryzysem, bądź zaakceptowania trudności, na które klient nie ma wpływu.
2. Możliwość rozwoju osobistego – rozwijanie kompetencji społecznych, np. komunikowania się, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem, rozwijania wiary we własne możliwości, podnoszenia poczucia własnej wartości, poczucia wpływu na swoje życie, miana nawyków, uświadomienie sobie mocnych stron i możliwości ich wykorzystania w sytuacjach osobistych i zawodowych.
3. Coaching – praca dotycząca wyznaczania i realizowania celów; praca w kierunku polepszania efektów własnego działania. W ramach pracy coachingowej zajmujemy się również wskazywaniem tych mocnych stron, które pomagają w realizacji celu i mogą być użyte w kontekście zmiany.

Z kolei w ofercie pomocy psychologicznej dla rodzin w kryzysie/zagrożonych wykluczeniem społecznym znalazły się:

1. wsparcie psychologa – terapia indywidualna, terapia par i rodzin w podejściu poznawczo – behawioralnym oraz terapii krótkoterminowej skoncentrowanej na rozwiązaniach.
2. Praca metodą Konferencji Grupy Rodzinnej – jest to metoda pracy z rodziną znajdującą się w sytuacji kryzysowej. Angażując w rozwiązanie problemu jak największą liczbę członków rodziny i osób jej bliskich, wykorzystuje potencjał i zdolności, jakie mają jej poszczególni członkowie.
3. Grupy samopomocowe – podczas spotkań uczestnicy mogą dzielić się pomysłami na rozwiązanie swoich kłopotów, mogą uczyć się jak pomóc sobie i innym. Celem spotkań była przede wszystkim zmiana postaw i zachowań, odzyskanie kontroli nad własnym życiem.
4. Wyjazdy dla rodzin oraz wspólne spędzenie dnia wolnego.
5. Cykle edukacyjne – szkoła dla rodziców, wsparcie prawidłowego funkcjonowania rodziny, warsztaty zdrowego żywienia, trening umiejętności psychospołecznych, trening asertywności, warsztaty z savoir vivre i wizerunku.
6. Usługi opiekuńcze dla osób zależnych (w tym dla dzieci).
7. Animacja i praca środowiskowa dla rodzin objętych wsparciem.

Taki sposób pracy pozwala na pełne i ustrukturyzowane wsparcie poszczególnych członków rodzin indywidualnie, jak i całej rodziny traktowanej jako grupa osób.

Grupy wsparcia i grupy samopomocowe

W odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby rodzin w 2019 roku kontynuowaliśmy prowadzenie w Federacji FOSa grup wsparcia oraz grupy samopomocowej. Ich członkami były np. ofiary przemocy domowej, osoby borykające się z uzależnieniami, rodzice dzieci z niepełnosprawnościami, czy chorobami przewlekłymi, rodzice sami wychowujący dzieci i inne osoby.

Grupy wsparcia składały się z osób skupionych wokół wspólnego problemu – przemoc w rodzinie, uzależnienia. Grupa wsparcia oferuje możliwość budowania kapitału społecznego. Dzięki grupie uczestnicy i uczestniczki otrzymują wsparcie w lepszym funkcjonowaniu w relacjach społecznych i na gruncie zawodowym. Grupa umożliwia znalezienie się wśród osób, które uważnie słuchają, wierzą w to, co mówią, okazują zrozumienie. Celem spotkań grupy było zapewnienie wysokiego poziomu wsparcia i akceptacji, pozbycie się poczucia wstydu i napiętnowania.

Grupy wsparcia to forma pomocy psychologicznej, która świadczona była w ramach cyklicznych spotkań. Spotkania trwały ok. 2 godziny dydaktyczne, odbywają się dwa razy w miesiącu. Grupa wsparcia ma formułę otwartą, co oznacza, że w trakcie spotkań mogą do niej dołączać nowe osoby. Zaletą tej formuły jest możliwość obserwowania sposobów radzenia sobie z problemem przez innych, a zarazem uczenia się i dodawania sobie nadziei, na różnym etapie trwania procesu. Nad całością procesu terapeutycznego czuwa psycholog modelujący przebieg zajęć, udzielający beneficjentkom i beneficjentom wsparcia emocjonalnego i informacyjnego. Cykl spotkań bazuje na etapach procesu grupowego.

Spotkania grupy samopomocowej odbywają się zgodnie z częstotliwością zaplanowaną przez uczestników, średnio 4 razy w miesiącu. Grupy samopomocowe prowadzone są przez opiekuna, którego zadaniem jest przede wszystkim wspieranie w zmianie dotychczasowego sposobu funkcjonowania uczestników. Celem prowadzonej grupy jest stworzenie przestrzeni umożliwiającej podjęcie aktywności na rzecz rozwiązywania trudności i problemów, które towarzyszą uczestnikom.

Uczestnictwo w grupach aktywizuje do nawiązania relacji społecznych w grupie a w rezultacie prowadzi do podjęcia samopomocowego wsparcia.

Praca socjalna/usługi asystenckie

W działaniach realizowanych przez Federację FOSa, pracownik socjalny/środowiskowy pełni rolę *frontmena*, szczególnie w działaniach skierowanych na aktywizację społeczną. Jest najczęściej pierwszą osobą, z którą spotykają się potencjalni odbiorcy działań opartych na pracy socjalnej. Tymi odbiorcami są najczęściej rodziny z dysfunkcjami wychowawczymi, dotknięte aktami przemocy, alkoholizmem oraz ubóstwem. Zadaniem pracownika socjalnego/środowiskowego jest nadzór nad realizacją umowy socjalnej, współpraca w przygotowaniu Indywidualnej Ścieżki Reintegracji (IŚR), bieżące monitorowanie uczestników, identyfikowanie oraz szybka reakcja na sytuacje trudne i kryzysowe rodziny. To również praca z otoczeniem rodzinnym oraz wsparcie w rozwiązywaniu problemów. Pracownik socjalny/środowiskowy, to również osoba, z którą podopieczny nawiązuje często szczególny kontakt, nie tylko w rozwiązywaniu problemów społecznych ale także bytowych. W 2019 roku pracą socjalną zostało objętych 113 rodzin oraz 40 osób.

Dodatkowo w Federacji FOSa, w 2019 roku swoją działalność prowadzili asystenci pomocy rodzinie biorąc czynny udział w rozwiązywaniu problemów rodzinnych oraz opiekuńczo-wychowawczych. Asystenci byli bezpośrednio zaangażowani w nabywanie i utrwalanie kompetencji społecznych. Zwiększali poczucie wpływu członków poszczególnych rodzin, na ich możliwości funkcjonowania w społeczeństwie, pomagali w podniesieniu poziomu samooceny, wprowadzali zmiany w myśleniu i zachowaniu. Motywowali do podejmowania działań zmierzających do poprawy warunków życia i funkcjonowania w społeczeństwie. Praca asystentów pomocy rodzinie umożliwiła: wzrost aktywności społecznej, wzrost umiejętności rozwiązywania trudności oraz problemów życiowych oraz wzrost umiejętności i kompetencji wychowawczych. W 2019 roku wsparciem asystenta pomocy rodzinie było 67 rodzin.

Warsztaty kompetencji

Celem prowadzonych warsztatów kompetencji społecznych i życiowych, które skierowane są do rodzin jest rozwój kompetencji niezbędnych do prawidłowego

funkcjonowania zarówno w rodzinie, jak i w szerszej społeczności. Prowadzone są metodami aktywnymi, w oparciu o proces grupowy i metodologię uczenia osób dorosłych. Ich przykładowa tematyka to: warsztaty motywacyjne, odpowiedzialność, zarządzanie czasem, prozdrowotne, żywienie, gospodarowanie budżetem domowym, kompetencje wychowawcze, rozwijanie kompetencji interpersonalnych, postępowanie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, analiza transakcyjna, radzenie sobie ze stresem i inne w odpowiedzi a zdiagnozowane potrzeby.

Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne jest uzupełniającą formą wsparcia aktywizacji społecznej i zawodowej, które prowadzone są w Federacji FOSa. Poradnictwo specjalistyczne obejmuje szeroki katalog usług w różnorodnych dziedzinach m.in.: wsparcie prawnika, dietetyka, doradcy biznesowego. Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Pomoc specjalisty skierowana jest do tych osób, u których na etapie diagnozy potrzeb i potencjałów, zdefiniowano brak samodzielności i zaradności w sprawach codziennych związanych z prawem. Jest to istotny punkt wsparcia osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem, których cechuje nieporadność w rozwiązywaniu problemów życia codziennego. W związku z powyższym, poradnictwo specjalistyczne jest odpowiedzią na potrzeby tych osób, które dostrzegają swoją niewiedzę i bezsilność oraz wykazują chęć uzyskania pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów.

Poradnictwo prawne w 2019 roku realizowane było przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, udzielaniu porad m.in. w sprawach mieszkaniowych, mediacjach, sprawach komorniczych i windykacyjnych, rozwodowych, czy związanych z ograniczeniem praw rodzicielskich. W 2019 roku z poradnictwa prawnego skorzystało: 100 osób oraz 6 rodzin.

Poradnictwo specjalistyczne, to również konsultacje z dietetykiem. Polegają one na przeprowadzeniu kompleksowej porady dietetycznej, na którą składa się analiza nawyków żywieniowych i ewentualnych błędów żywieniowych, opracowanie

indywidualnych założeń diety i planu żywienia. Z tej formy w 2019 roku skorzystało łącznie 58 osób.

Kolejną dostępną formą w ramach poradnictwa specjalistycznego są konsultacje z doradcą biznesowym. W 2019 roku głównie była to pomoc przy planowaniu działalności gospodarczej, dostarczeniu informacji o dostępnych środkach na podjęcie działalności gospodarczej oraz pomoc w wypełnieniu wniosków o dotację. Z tego rodzaju wsparcia skorzystało 16 osób.

Opieka nad dziećmi

W ramach wsparcia rodzin Federacja FOSa prowadzi klubik dziecięcy pn. *W głowie się mieści*, gdzie świadczona jest nieodpłatna opieka nad dziećmi, których rodzice aktywnie uczestniczą w działaniach realizowanych przez Federację FOSa. Mogą oni powierzyć swoje dzieci profesjonalnie przygotowanym i wykwalifikowanym osobom, posiadającym niezbędną wiedzę i doświadczenie. Dodatkowo od listopada 2019 roku uruchomiliśmy punkt opieki – opiekuna dziennego. Pod opiekę wykwalifikowanych opiekunek zostało powierzonych 10 dzieci.

W 2019 roku opieką było objętych łącznie 51 dzieci w wieku od 1 r.ż. do 11 lat. Opieka odbywała się w lokalu przy ul. Mazurskiej 7/2. Lokal spełnia warunki sanitarno-lokalowe, zapewnia higieniczne spożywanie posiłków oraz miejsce na zabawę i odpoczynek. Dzieci mają warunki i narzędzia do swobodnej zabawy, która zajmuje kluczową rolę w ich rozwoju i stanowi 40-50% czasu pobytu dziecka w Klubiku. W Klubiku zapewniona jest opieka w warunkach zbliżonych do warunków domowych, tym samym dzieci mogą poczuć się bezpiecznie i komfortowo. Zapewniona jest też właściwa opieka pielęgnacyjna oraz edukacyjna poprzez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dzieci. Prowadzone zajęcia mają na celu rozwój psychomotoryczny dzieci właściwy do ich wieku.

W Klubiku przestrzegany jest codzienny i powtarzalny plan zajęć, co daje dzieciom poczucie bezpieczeństwa i sprzyja szybszemu przyzwyczajaniu ich do miejsca opieki. Ponadto prowadzony jest tygodniowy rozkład zajęć, co pozwala nawet najmłodszym dzieciom np. na opanowanie orientacji w dniach tygodnia.

Realizowane zajęcia mają na celu ogólny rozwój psychoruchowy dzieci i podzielone są na: zajęcia ruchowe, plastyczne, muzyczne, sensoryczne, przyrodnicze. Codziennie po zajęciach dzieci odpoczywają (leżakowanie), chodzą również regularnie na spacer i poznają otaczający świat.

Ponadto czytane są codziennie bajki i wiersze, w celu nauki aktywnego słuchania. W każdą środę odwiedza dzieci wolontariuszka/wolontariusz – seniorka/senior, którzy czytają dzieciom, uczestniczą w zabawie i w zajęciach. Dzięki temu dzieci, które nie mają kontaktu ze starszymi osobami mają możliwość z nimi obcować. W 2019 roku Klubik odwiedziło również wielu gości z zagranicy – Francji, Anglii, Litwy (uczestniczących w programach Erasmus+). Dzieci miały możliwość posłuchania czytanych przez gości bajek, jak również poznać podstawowe elementy mowy w obcym języku.

Z opieką nad dziećmi ściśle jest związana współpraca z rodzicami. Jej celem jest poznanie dziecka, jego przyzwyczajzeń, jak również udzielenie fachowych porad rodzicom w kwestii żywienia, higieny i prawidłowego rozwoju dziecka. W ramach tej współpracy odbywa się nauka odpieluchowania najmłodszych dzieci, uczenie samodzielności i odpowiedzialności. W kwestii żywieniowej stawiamy nacisk na zdrowe posiłki, bezwzględnie ograniczamy słodycze.

Każdy z rodziców na zakończenie pobytu dziecka w Klubiku otrzymuje informację zwrotną, w której może znaleźć opis zachowania dziecka podczas uczęszczania do Klubiku – ewentualną zmianę, która w tym zachowaniu zaszła, wskazówki dotyczące kwestii opiekuńczo-wychowawczych, propozycje zabaw rozwijających, czy porady związane z właściwą pielęgnacją.

Fundusz stypendialny

W 2019 roku Federacja FOSa we współpracy z Fundacją Żółty Szalik kontynuowała program stypendialny „W głowie się mieści”. Jest on skierowany do dzieci i młodzieży będących w trudnej sytuacji materialnej, zamieszkałych na terenie miasta Olsztyn. Program jest innowacyjny, gdyż wspiera zarówno uczniów uzdolnionym, zaangażowanych społecznie, jak i tych, którzy mają problemy z nauką, ale pod warunkiem, że w pomoc uczniom zaangażuje się również szkoła i wykaże pozytywną zmianę w ocenach lub zachowaniu ucznia. Z jednej strony stypendium ma pomóc

utrzymać zdolnej młodzieży poziom, ale z drugiej stypendium ma też inne dzieci zmotywować do poprawy wyników w nauce. Ma też zachęcać do działalności społecznej, oczywiście na miarę możliwości każdego stypendysty. Wśród stypendystów są uczniowie pochodzący z tzw. rodzin wieloproblemowych, wykluczonych społecznie, bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pierwsze stypendia zostały wręczone 2 kwietnia 2019 roku dla dwójki uzdolnionych uczniów oraz dwójki uczniów, którzy mają trudności z nauką. Stypendia Funduszu „W głowie się mieści” wynoszą około 80-150 złotych miesięcznie, w zależności od stopnia zaangażowania, osób je pobierających.

II. Obszary działań – OSOBY STARSZE

Wstęp

Osoby starsze to jedna z głównych grup odbiorców działań Federacji FOSa. Wynika to zarówno z sytuacji demograficznej – już ponad 20% mieszkańców kraju i regionu to osoby 60+, jak również z przeświadczenia, że w tej grupie społecznej drzemie ogromny, wciąż niedostatecznie wykorzystany kapitał społeczny wynikający z życiowego i zawodowego doświadczenia osób starszych. Jedną z misji FOSy jest lepsze jego wykorzystanie, poprzez wpieranie wszelkich form aktywności seniorów.

Federacja FOSa od początku uczestniczy w wypracowywaniu i monitorowaniu polityki senioralnej województwa, obecnie obowiązującego programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020”. Poprzez realizację rokrocznie projektów ASOS powstają nowe, kolejne rady seniorów w regionie. Współpraca ze Społeczną Radą Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego pozwala na podejmowanie wspólnych inicjatyw na rzecz środowiska osób starszych jak i całego społeczeństwa. Dzięki umowie podpisanej z Federacją Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur FOSa ma możliwość uczestniczenia i pomocy zarówno w tworzeniu projektów, jak – dysponując także własną kadrami – w organizacji szkoleń i wykładów.

Projekty z programu Erasmus+ to pole do współpracy z innymi krajami i międzynarodowej wymiany osób starszych. To również pole do rozwoju szeroko rozumianego wolontariatu 50+, grupa wolontariuszy-seniorów od lat działa przy Federacji.

Działalność interwencyjna oraz informacyjna rzeczników osób starszych oraz FOSy, jako wydawcy Magazynu środowisk osób starszych „Generacja”, są miejscem nie tylko sygnalizowania problemów, ale również do wymiany doświadczeń i pokazywania dobrych praktyk organizacji seniorskich z całego województwa. Okazją do tego są również organizowane każdego roku konferencje wojewódzkie, jak i wojewódzkie spotkania rad seniorów.

Rzecznicy praw osób starszych

Rok 2019 był dziesiątym rokiem działalności rzecznika praw osób starszych. Na to społeczne stanowisko Stanisław Brzozowski został powołany w lutym 2010 roku. Jego funkcja wynika z realizowanego wówczas programu „Pogodna i bezpieczna jesień życia na Warmii i Mazurach”, który obecnie kontynuowany jest pod nazwą „Polityka Senioralna Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020”. Federacja FOSa, macierzysta organizacja rzeczników, wraz z instytucjami samorządowymi i licznymi organizacjami pozarządowymi z regionu, uczestniczyła w tworzeniu tych programów.

Do zadań rzecznika należy:

- podejmowanie interwencji w przypadku naruszania praw seniorów niewłaściwego traktowania osób starszych, oszustw i dyskryminacji;
- koordynacja działań na rzecz bezpieczeństwa osób starszych;
- podkreślanie wagi tej tematyki wobec władz administracyjnych i samorządowych, instytucji socjalnych, placówek służby zdrowia i mediów;
- wspieranie inicjatyw seniorskich w regionie;
- spotkania z organizacjami seniorskimi oraz udzielanie porad i informacji potrzebnych osobom starszym;
- wspieranie osób starszych w kontaktach z instytucjami publicznymi.

Rzecznicy praw osób starszych, Stanisław Brzozowski oraz jego zastępca na podregion ełcki Krzysztof Marusiński podjęli w 2019 roku szereg interwencji indywidualnych, uczestniczyli w konferencjach i przeprowadzili wykłady (m.in. Nowe Miasto Lubawskie, Giżycko, Lidzbark Warmiński) Stanisław Brzozowski po raz kolejny miał okazję wygłosić wykład dla studentów medycyny UWM w Olsztynie na temat pacjentów 60+.

W wyniku działań i po interwencjach rzecznika, odbierającego skargi na stan opieki w grudniu 2019 roku wojewoda warmińsko-mazurski zarządził doraźną kontrolę we wszystkich Domach Pomocy Społecznej dla osób starszych w regionie.

Rzecznicy praw osób starszych podjęli w 2019 roku:

- podjęli 9 interwencji bezpośrednich;
- wzięli udział w 22 spotkaniach, w tym konferencje i wystąpienia

- przeprowadzili 1 szkolenie (dwudniowe dla studentów medycyny)
- wygłosili 5 wykładów
- przygotowali 9 pism
- odbyli 60 konsultacji stacjonarnych
- przeprowadzili 83 rozmowy z seniorami (telefoniczne i bezpośrednie).

Partycypacja osób starszych

Rosnąca w regionie liczba osób w wieku poprodukcyjnym staje się poważnym wyzwaniem społecznym. Poparcie inicjatyw wyływających ze środowiska osób starszych (uniwersytety trzeciego wieku, kluby seniorów, rady seniorów) jak i działań na rzecz tego środowiska (tele-opieka, rozwój geriatry, poprawa opieki instytucjonalnej oraz w miejscu zamieszkania dla osób jej wymagających (80+) urasta do rangi najpoważniejszych zadań zarówno samorządów, jak i organizacji pozarządowych, takich jak Federacja FOSa.

Ustawą z dnia 11 października 2013 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U.2013 poz. 1318) Sejm wprowadził możliwość tworzenia gminnych rad seniorów. Rady mają reprezentować interesy i potrzeby środowiska seniorów wobec władz samorządowych oraz formułować opinie dotyczące strategicznych i bieżących planów rozwoju gminy. Gminne rady seniorów zgodnie z zapisami ustawowymi mają charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny. Federacja FOSa w 2019 roku realizowała, finansowany przez fundusz ASOS projekt wspierający powstawanie nowych i wspieranie istniejących już w regionie rad seniorów o nazwie „Aktywne rady seniorów”.

Wojewódzka Rada Seniorów

Rok 2019 był pierwszym pełnym rokiem działalności – powołanej 4 października 2018 roku w Olsztynie rozporządzeniem marszałka województwa – Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Marszałek województwa Gustaw Marek Brzezina wręczył nominacje 27 członkom rady, na początku 2019 roku dołączyła do niej 28 osoba, reprezentujący powiat nowomiejski Lech Bober. W radzie obecni są poza tym przedstawiciele powiatów: lidzbarskiego, braniewskiego, ostródzkiego, giżyckiego, piskiego, bartoszyckiego, iławskiego, etckiego,

mragowskiego, działdowskiego, kętrzyńskiego, oleckiego, szczycieńskiego i węgorzewskiego, po dwóch przedstawicieli rad seniorów w Elblągu i Olsztynie oraz organizacji seniorskich obejmujących swoim działaniem cały region takich jak: Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Federacja Uniwersytetów Trzeciego Wieku, Związek Sybiraków, Polski Związek Działkowców, Związek Żołnierzy Wojska Polskiego, Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policijnych. Przedstawicielem marszałka w radzie jest Wiesława Przybysz, dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Federację Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa, która od wielu lat dążyła do powołania reprezentacji seniorskiej na szczeblu wojewódzkim i uczestniczyła w pracach na sposobem wyboru członków rady, jej statutem i regulaminem, reprezentuje rzecznik praw osób starszych Stanisław Brzozowski, którego wybrano rzecznikiem rady. Rada spotyka się raz na kwartał (dwa tygodnie wcześniej odbywa się spotkanie zarządu) wypracowując w 2019 roku stanowisko w sprawie tele-opieki w regionie, oraz geriatry. Wraz z delegaturą regionalną Obywatelskiego Parlamentu Seniorów wystąpiła w 2019 roku do premiera z petycją postulującą zwolnienie emerytów z opłat za internet.

Federacja FOSa, nadal wspiera działalność Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W ramach projektu „Aktywne rady seniorów” zrealizowała dwa szkolenia dla członków rady w Lidzbarku Warmińskim: w dniach 3-4 czerwca 2019 roku – Rada zajmowała się ustalaniem planu pracy, celami i działaniami do końca kadencji a w dniach 23-24 października 2019 roku – szkolenie dotyczyło tematyki komunikacji wewnątrz i na zewnątrz rady.

Nową inicjatywą – wspólną FOSy i Społecznej Rady Seniorów było przeprowadzenie w 2019 roku konkursu pn. „Aktywny Senior”. Laureatką konkursu (wyniki zostały ogłoszone podczas odbywającego się w dniach 25-26 listopada 2019 roku III Wojewódzkiego Spotkania Rad Seniorów) została Halina Pyszko z Nidzicy.

Rady seniorów w gminach i powiatach

W ramach wspierania rozwoju ruchu rad seniorów w województwie warmińsko-mazurskim, w 2019 roku kontynuowany był w ramach programu ASOS projekt „Aktywne Rady Seniorów”. Zrealizowane działania projektowe przyniosły realną zmianę w społecznościach lokalnych gmin, powiatów oraz całym województwie

warmińsko-mazurskim. Działania te pomogły w powstaniu rad seniorów – zarówno w gminach jak i w powiecie bartoszyckim. Eksperci wypracowali dla nich plany rozwoju oraz zestawy dokumentów niezbędne do powołania rady. W efekcie podjęto 5 uchwał o powołaniu rad. W procesie tworzenia i funkcjonowania wspartych zostało co najmniej 18 rad seniorów. Opracowano plany rozwoju dla 4 rad seniorów.

Ponadto eksperci poprzez szkolenia czy informacje wsparli szereg rad seniorów i środowisk seniorskich w rozwoju, podjęciu konkretnych inicjatyw. Jako sukces można określić fakt, iż w efekcie rady seniorów zaistniały jako inicjatorzy kluczowych zmian na rzecz całego środowiska seniorskiego. I tak np. z udziałem olsztyńskiej rady seniorów opracowana została koncepcja centrum informacji i koordynacji osób zależnych 60+ i ich rodzin oraz zainicjowana koalicja dookoła tej idei. Z udziałem giżyckiej rady seniorów zbudowana została koncepcja inwestycji infrastrukturalnych i miękkich na rzecz środowiska seniorskiego w oparciu o nowe środki z UE. Powstało też szereg planów działania, pomysłów na nowe działania rad.

W dniach 25-26 listopada 2019 roku w Olsztynie odbyło się III Wojewódzkie Spotkanie Rad Seniorów. Spotkanie przewidziane w projekcie dla 40 osób cieszyło się ogromnym zainteresowaniem i ostatecznie wzięło w nim udział 59 osób. Obecni byli przedstawiciele rad seniorów zarówno istniejących, jak i tych dopiero się zawiązujących: Bisztynek, Korsze, Sępólno, Iława, Susz, Miłki, Kozłowo, Giżycko, Orzysz, Szczytno, Kisielice, Nidzica, Nowe Miasto Lubawskie, Kętrzyn, Elbląg, Orneta, Szczytno i Olsztyn. Spotkanie o charakterze integracyjnym i edukacyjnym, umożliwiło seniorom wymianę doświadczeń i dobrych praktyk z zakresu działania rad seniorów. Uczestnicy Spotkania wzięli udział w części plenarnej oraz panelach dyskusyjnych i warsztatach z ekspertami. Spotkanie poświęcone było kwestiom funkcjonowania rad, dobrym praktykom, trudnościom w codziennej pracy i sposobom/ możliwościom ich rozwiązania, sieciowaniu rad. Odbyły się również dyskusje i spotkania z ekspertami: na temat wyzwań stojących przed środowiskami seniorskimi i rolę w nich Rad Seniorów.

Inicjatywa „200 lat”

Działanie polega na organizacji obchodów okrągłych rocznic osób starszych w gronie rodziny i najbliższych znajomych, sąsiadów, kolegów lub koleżanek z byłego zakładu pracy z udziałem mediów i towarzyszącym temu występom artystycznym.

W 2019 roku zorganizowaliśmy 4 takie uroczystości dla naszych beneficjentów, uczestników projektu Strażnicy Pamięci i nie tylko.

Innowacja wspiera przede wszystkim dwie grupy odbiorców – osoby starsze, zależne, zagrożone izolacją społeczną oraz szeroko rozumiane otoczenie sąsiedzkie tych osób – w tej grupie znajdują się takie instytucje jak: szkoły, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe itp. To właśnie ich zadaniem jest dostrzeżenie w swoim środowisku osoby starszej i docenienie jej poprzez organizację jubileuszu „200 lat” (to nie musi być okrągła rocznica urodzin).

Opracowany model wdrażania obchodów „200 lat”, jest obecnie upowszechniany wśród potencjalnych użytkowników: organizacji pozarządowych, instytucji, rad osiedli i innych zainteresowanych oraz podręcznik „Inicjatywa 200 – krok po kroku” (więcej o inicjatywie 200 lat w podrozdziale Innowacje).

Ciepły telefon

Działanie polega na monitorowaniu przez wolontariusza stanu zdrowia i samopoczucia osób starszych za pomocą regularnego kontaktu telefonicznego. W razie zaistniałej potrzeby, chęci ze strony osoby starszej, wolontariusze również odwiedzają ich w domach. Działanie jest skierowane m.in. do osób starszych, które są samodzielne, ale którym doskwiera samotność i które potrzebują kontaktu z drugim człowiekiem. Praca wolontariuszy opiera się o regulamin, który dotyczy zakresu, sposobu oraz częstotliwości wsparcia. W przypadku uczestników nie posiadających aparatów telefonicznych umożliwiamy do nich dostęp. Łącznie w 2019 roku z w/w działania skorzystało 16 osób.

Przyjazny sąsiad

Federacja FOSa we współpracy z partnerami – Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Olsztynie, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Iławie, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Iławie oraz Stowarzyszeniem „Przystań” od 2014 roku prowadzi formę wsparcia sąsiedzkiego dla osób starszych pod nazwą Przyjazny Sąsiad (na podstawie porozumień o współpracy). Zadania partnerów to m.in. diagnoza, pomoc w rekrutacji osób starszych i sąsiadów udzielających pomocy.

W 2019 roku z takiego wsparcia skorzystało 14 osób starszych.

Wynagrodzenie osoby świadczącej pomoc wynosi około 170 zł brutto, jest ona zatrudniona na umowę zlecenie, w kilku przypadkach jest to współpraca w formie umowy wolontariatu bądź prac społecznie użytecznych. Przyjaznym sąsiadem może zostać osoba, która nie mieszka w najbliższym sąsiedztwie osoby starszej, jak student czy wolontariusz. W sporadycznych, uzasadnionych przypadkach może to być również dalszy członek rodziny. Wskazana jest sytuacja, gdy to sama osoba starsza wskazuje osobę do pomocy.

Praca przyjaznych sąsiadów opiera się o regulamin, który dotyczy ram organizacyjnych działania, kryteriów, jakie winny spełniać osoby korzystające z pomocy sąsiedzkiej oraz osoby świadczące pomoc sąsiedzka, przebiegu rekrutacji, zakresu świadczonej pomocy, sposobie jej ustalenia i zasad realizacji, wsparcia edukacyjnego i środowiskowego. Przykładowy zakres obowiązków przyjaznego sąsiada: pomoc w przygotowaniu posiłków, pomoc w utrzymaniu czystości odzieży, pomoc w zaopatrzeniu w art. spożywcze i inne potrzebne w gospodarstwie domowym, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, załatwianiu wizyt lekarskich. Przed podpisaniem umowy świadczący i korzystający z pomocy sąsiedzkiej wspólnie z pracownikiem projektu lub przedstawicielem partnera (np. pracownikiem socjalnym) ustalają zakres świadczonego wsparcia. Zakres ten w wyniku obserwacji świadczącego i korzystającego z pomocy oraz w wyniku monitoringu procesu wsparcia może ulec modyfikacji. Prowadzone są szkolenia dla wolontariuszy i przyjaznych sąsiadów, utrzymywany jest z nimi stały kontakt. Osoba starsza dodatkowo korzysta z innych form wsparcia tj. udział w wydarzeniach społeczno-kulturalnych, teleopieki (ciepły telefon) oraz z pomocy socjalnej.

Strażnicy Pamięci

Federacja FOSa realizuje projekt „Strażnicy Pamięci”, zakładający innowacyjne metody aktywizacji i pomocy, skierowane do osób dotkniętych niegdyś prześladowaniami, zwłaszcza byłych więźniów obozów koncentracyjnych i innych ofiar nazizmu.

Działania są realizowane od 2014 roku na terenie powiatu iławskiego oraz Olsztyna. Nasze działania podejmowane są we współpracy z organizacjami pozarządowymi, ośrodkami pomocy społecznej oraz związkami kombatanatów. Wspólnie dążymy przede wszystkim do podniesienia jakości życia osób, którym wojna odebrała

dzieciństwo, dzisiejszych seniorów – kombatantów. Cele realizujemy poprzez specjalnie do tego przygotowane metody tj. „przyjazny sąsiad”, „ciepły telefon”, aktywizacja społeczno-kulturalna oraz wsparcie rzecznika praw osób starszych.

W 2019 roku objęliśmy wsparciem 46 osób starszych – 23 osoby z powiatu ławskiego oraz 23 osób z Olsztyna, a także organizacje kombatanckie. Nasi podopieczni skorzystali z różnych form wsparcia: – opieki sąsiedzkiej (Przyjazny Sąsiad) – 14 osób, – teleopieki (Ciepły Telefon) – 16 osób, – w obszarze aktywizacji społeczno-kulturalnej – 32 osoby wzięły udział w 30 wydarzeniach społeczno-kulturalnych, jak np. spotkania integracyjne, koncerty, rejsy statkiem, wyjścia do teatru i kina, – 200 lat – uroczyste obchody okrągłej rocznicy urodzin – dla 4 osób, – wsparcia rzecznika praw osób starszych – spotkania nt. praw osób starszych, wywiady z osobami starszymi, filmy z ich udziałem, nagrywanie wspomnień, – wsparcia wolontariuszy/ek – uczestniczki i uczestników projektu wspierało 10 wolontariuszy/ek stałych i 5 wolontariuszy/ek akcyjnych.

Ponadto wspieramy organizację zrzeszającą ofiary nazizmu – Polski Związek Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych w Olsztynie z siedzibą w Ławie. Pomagamy m.in. w organizacji spotkań, wydarzeń (w lipcu 2019 roku wsparliśmy te stowarzyszenia przy organizacji XXIX Rejsu Integracyjnego zorganizowanego dla kombatantów oraz członków rodzin ze środowisk kombatanckich), przekazujemy także materiały biurowe.

Akademia III Wieku Warmii i Mazur

Akademia to program prowadzony od lat przez Federację FOSa. To platforma edukacji osób starszych, liderów środowisk seniorskich, osób i instytucji z nimi współpracujących, która wpisuje się w założenia Polityki Senioralnej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Akademia wychodzi naprzeciw potrzebom osób starszych, organizacji seniorskich zwłaszcza z małych miejscowości, które ze względu na odległość mają problem z dostępem do oferty głównych ośrodków edukacyjnych w województwie. W ramach Akademii III Wieku Warmii i Mazur podpisane zostało porozumienie o współpracy z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie oraz Porozumieniem Uniwersytetów III Wieku Warmii i Mazur. Dzięki temu udało nam się stworzyć bardzo

atrakcyjną ofertę dla uczestników projektu, jak również mogliśmy dotrzeć do organizacji seniorskich najbardziej potrzebujących wsparcia. Współpracujemy ze specjalistami z różnych dziedzin, pracownikami naukowymi, pasjonatami i innymi, którzy najczęściej wolontarystycznie prowadzą wykłady, warsztaty i inne spotkania dla seniorów. Akademia ma na celu rozwijanie sprawności intelektualnej, aktywizację i włączanie osób starszych w działania na rzecz społeczności lokalnej.

Działania Akademii wspierają: profesorowie, doktorzy, prawnicy, lekarze ale też pasjonaci, specjaliści z danej dziedziny którzy często społecznie prowadzą prelekcje dla seniorów, w sumie 16 osób.

W 2019 roku ze względu na trudności w pozyskaniu środków na zwroty podróży dla wykładowców oferta Akademii była ograniczona, w jej ramach odbyło się jednak kilka spotkań poświęconych aktywności obywatelskiej seniorów.

Silver Sharing

Inicjatywa Silver Sharing (ISS), to międzynarodowa, nowatorska metoda pracy z osobami starszymi. Stanowi ona pomysł na całościowe podejście do aktywizacji i edukacji osób starszych. Pewnym wyróżnikiem jest tu postawienie na aktywność turystyczną, ruchową osób starszych. Polega na tym, że dwie (lub więcej) organizacje seniorskie z różnych regionów/krajów nawiązują współpracę. Każda z nich deleguje określoną grupę osób (np. po 10), które wyjeżdżają do organizacji partnerskiej. Korzystają z gościny członków tej organizacji, mieszkając w ich domach lub w hotelach (w zależności od zasobów finansowych, preferencji) wspólnie zwiedzając okolice, uczestnicząc w zaproponowanym programie kulturalnym, turystycznym. Następnie odbywa się rewizyta. Metoda ta stale się rozwija i ewoluuje. Opiera się na trzech filarach:

I. Kapitał społeczny. To obszar aktywizacji obywatelskiej osób starszych, ich integracji oraz wzmocnienia organizacji seniorskich, jako zaplecza dla aktywności. Punktem wyjścia jest tu współpraca organizacji społecznych, czyli klubów seniora, Uniwersytetów III Wieku etc. To one podejmują decyzję o współpracy i pośrednio biorą odpowiedzialność, tudzież wskazują lub delegują osoby goszczące i wyjeżdżające, tym samym współtworzą program pobytu. Te same organizacje są jednocześnie gwarantem trwałości i współpracy na lata, polegającej nie tylko na

dalszych wymianach, ale przede wszystkim na kolejnych wspólnych inicjatywach, np. projektach, spotkaniach artystycznych itd. Dzięki ich zaangażowaniu wzajemne kontakty mogą trwać i stale się rozwijać. Organizacje te są również gwarantem aktywności społecznej osób starszych.

II. Edukacja. Inicjatywa Silver Sharing stanowić ma podstawę do zdobywania wiedzy z zakresu elementów antropologii kulturowej, poprzez bezpośrednią korelację z na pozór odmienną kulturą, jej językiem, historią etc. W konsekwencji jednak Silver Sharing sprowadza się do otwartości na drugiego człowieka poprzez poznanie jego najbliższego otoczenia i uchylenie drzwi do własnego środowiska. Edukacja ma tu więc wymiar wielopoziomowy, obejmujący zagadnienia kulturowe, języki obce i inne. Bardzo ważny jest też wymiar indywidualny. To obszar motywacji do zmiany. Wyjazd do innego regionu, kraju, poznanie nowych osób i ich kręgu kulturowego, to często duża zmiana w życiu. Zmiana, która może motywować do dalszych podróży, do nauki, a w konsekwencji do aktywności. To także przestrzeń bardzo ważna dla człowieka w kontekście budowania jego więzi społecznych, przede wszystkim element ofiarowania osobie potencjalnie „obcej” zaufania. Budowanie więzi pomiędzy osobami, które wzajemnie się odwiedzają, nawiązują trwałe relacje.

III. Aktywność turystyczna, prozdrowotna. By umożliwić aktywność turystyczną osobom starszym, zwłaszcza tym, które dotąd rzadko z niej korzystały, należy pokonać wiele barier. Inicjatywa Silver Sharing umożliwia aktywną turystykę zarówno osobom dotąd mało aktywnym, jak i już doświadczonym turystom. Pokazuje jednocześnie, że turystyka może dać coś więcej niż tylko zwiedzanie czy odpoczynek. Może dać nowe spojrzenie, nowe znajomości – a kontakt z inną osobą jest jedną z największych wartości wśród aktywnych seniorów. Obszar ten obecnie się rozrasta, również do aktywności ruchowej i zdrowia.

Generacja

Generacja jest wydawanym przez FOSę „magazynem środowisk osób starszych”. Pierwszy jej numer ukazał się jesienią 2010. Od tego czasu wydaliśmy łącznie 23 numery – w roku 2019 dwa. Redaktorem naczelnym Generacji jest prezes FOSy Bartłomiej Głuszak, redaktorem prowadzącym od początku Krzysztof Marusiński z Orzysza, zaś autorzy to w ciągu minionych lat przynajmniej kilkadziesiąt osób, głównie seniorów, członków Uniwersytetów Trzeciego Wieku, stowarzyszeń

lokalnych, także naukowców i lekarzy zajmujących się problematyką seniorską. Magazyn stanowi kronikę środowiska, pokazuje osiągnięcia i dobre praktyki w działaniach na rzecz seniorów przede wszystkim z obszaru Warmii i Mazur, ale też całego kraju. W dwóch numerach Generacji (nr 22 i nr 23) ukazały się relacje z inicjatywy „200 lat!”. Stanowi ona forum dla przekazywania informacji interesujących środowisko, także o projektach realizowanych przez FOSę na jego rzecz. Magazyn jest bezpłatny i rozprowadzany jest wśród organizacji członkowskich FOSy, a także przy okazji konferencji, spotkań i szkoleń.

Fosa Dzieciom i Seniorom

W 2019 roku, już po raz trzynasty, Federacja FOSa zorganizowała akcję świąteczną pn. „FOSa dzieciom i Seniorom”. Celem akcji było zorganizowanie prezentów gwiazdkowych dla najbardziej potrzebujących pomocy dzieci i seniorów, zwłaszcza dla tych mieszkających na terenach wiejskich. Jak co roku zbiórka rzeczy prowadzona była w zaprzyjaźnionych instytucjach na terenie Olsztyna tj. Miejska Komenda Policji, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Komenda Wojewódzka Policji, Urząd Marszałkowski, Urząd Miasta, Urząd Statystyczny, Wojewódzki Urząd Pracy, Policealne Studium Aktorskie im. Aleksandra Sewruka przy Teatrze im. Stefana Jaracza, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Urząd Pracy, Olsztyńska Szkoła Wyższa im. J. Rusieckiego, Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Janusza Korczaka – Wydział Nauk Humanistyczno-Społecznych. Tym razem do inicjatywy dołączyły również TVP Olsztyn oraz stowarzyszenie „Arka”, które 7 grudnia 2019 roku wraz ze swoimi podopiecznymi prowadziły zbiórkę darów pod hasłem „Okaż serce – podaruj Gwiazdkę” w supermarkecie Auchan w Olsztynie.

Wszystkie zebrane dary przekazane zostały podopiecznym organizacji, które zgłosiły potrzebę zorganizowania takich paczek. W tym roku zorganizowaliśmy ponad 150 paczek dla dzieci, seniorów i rodzin w trudnej sytuacji zgłoszonych przez organizacje członkowskie i partnerów Federacji Organizacji Socjalnych oraz osoby prywatne, którym los potrzebujących nie jest obojętny. Organizacje, które zgłosiły swoich podopiecznych: Niezależny Związek Żołnierzy AK; Związek Inwalidów Wojennych; Związek Sybiraków Zarząd Okręgu w Olsztynie; Stowarzyszenie „Przystań” w Iławie; Uniwersytet Trzeciego Wieku w Morągu; Stowarzyszenie wspomaganie Rozwoju Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Dębowe Wzgórze” w Szymanowie; Uczestnicy

projektu FOSy, Banku Żywności i MOPS pn. "W drodze do aktywności"; Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną PSONI w Łławie; Fundacja „Ostródzkie Hospicjum Domowe”; Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych; Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Lidzbarskiej; Stowarzyszenie na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych „Razem” w Olsztynku; Fundacja na Rzecz Wspierania Rozwoju Kreatywności i Twórczości Dzieci, Młodzieży i Dorosłych KREOLIA – Kraina Kreatywności; Polskie Stowarzyszenie Diabetyków KOŁO w Olsztynku; Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej w Orzyszu; Rada Olsztyńskich Seniorów; Stowarzyszenie na Rzecz Chorych z Chorobą Nowotworową „Promyk”; Uczestnicy projektu FOSy i Fundacji „Żółty Szalik” pn.: „Kierunek Aktywność” Rozwój Usług Społecznych w gminie Susz; Stowarzyszenie „Przyjazny Dobrocin”; Świetlica wiejska dla dzieci.

W dniach 17-24 grudnia 2019 roku w siedzibie Federacji FOSa odbywało się przekazywanie paczek przedstawicielom organizacji, które zgłosiły swoich podopiecznych. Podsumowanie akcji miało miejsce na konferencji prasowej 20 grudnia 2019 roku, na której wręczono podziękowania przedstawicielom instytucji, które włączyły się w zbiórkę darów. Relacja telewizyjna z realizacji przedsięwzięcia emitowana była 25 i 26 grudnia 2019 w TVP 3 Olsztyn.

Centrum Wolontariatu

Przedsięwzięcia Centrum skierowane są do osób potrzebujących wsparcia, ale również do organizacji/fundacji potrzebujących wolontariuszy przy wsparciu inicjatyw.

W 2019 roku w działania Centrum angażowało się 20 wolontariuszy stałych, rekrutujących się głównie spośród seniorów i 5 wolontariuszy akcyjnych.

W 2019 roku:

- zaangażowali się w przygotowanie „Inicjatywy 200 lat!” ;
- zaangażowali się w akcję FOSa Dzieciom i Seniorom;
- wolontariusze stale wspierają bieżącą pomocą uczestników projektu „Strażnicy Pamięci” skierowanego do osób starszych, ofiar nazizmu. Angażują się w realizację „ciepłego telefonu”, organizacji wyjazdów i wyjść kulturalno-społecznych oraz inne formy wsparcia.

Partnerstwo dla Wolontariatu

Federacja FOSa jest partnerem Regionalnego Centrum Wolontariatu w Elblągu w realizacji zadania „Partnerstwo dla Wolontariatu” programu „Korpus Solidarności”, którego celem jest rozwój i wsparcie wolontariatu długoterminowego. Program jest realizowany na terenie całego kraju do końca 2020 roku, w tym w województwie warmińsko-mazurskim. Jest on skierowany do wolontariuszy lub osób, które chciałyby zostać wolontariuszami, do koordynatorów wolontariatu, czyli osób, które odpowiadają w danych instytucjach za zarządzanie wolontariuszami oraz organizatorów wolontariatu (tzn. organizacji pozarządowych, instytucji sektora publicznego, organizacji realizujących koncepcje społecznej odpowiedzialności biznesu i wolontariatu pracowniczego). Dzięki akcjom społecznym o wolontariacie w Korpusie Solidarności dowiaduje się też otoczenie, czyli mieszkańcy, media, władze lokalne itp.

Dla wszystkich powyższych przygotowana jest oferta, zawierająca m.in. szkolenia podstawowe i rozwijające, webinaria oraz e-learning, wsparcie wolontariatu szkolnego, akcje wolontariackie, konkursy, poradnictwo. Te działania mają zachęcić obecnych i potencjalnych wolontariuszy do podejmowania systematycznej pracy wolontariackiej i zarejestrowania się jako wolontariusz Korpusu Solidarności. Program przewiduje, że, aby zostać wolontariuszem Korpusu Solidarności, należy przepracować 16 godzin w miesiącu przez 12 miesięcy, a w przypadku osób młodych, do 15 roku życia i seniorów po 65 roku życia, będzie to 6 godzin w miesiącu przez pół roku. Zachętą i swego rodzaju nagrodą za to zaangażowanie jest program benefitowy dla członków Korpusu Solidarności, czyli np. bony edukacyjne, obozy, wyjazdy edukacyjne czy program małych grantów. Dzięki temu ostatniemu można zdobyć środki na realizację swoich pomysłów.

W 2019 roku Federacja FOSa prowadziła szereg debat, akcji i szkoleń na temat wolontariatu, w roku 2020 planowane są identyczne działania. Strażaków z Ochotniczej Straży Pożarnej edukowaliśmy np. na temat „Skutecznego działania w stresie”, a dla wolontariuszek senierek skupionych wokół Federacji FOSa odbyło się szkolenie pn. „Jak pomagać innym, aby nie zatracić w tym siebie”. Z wiedzą o wolontariacie jeździliśmy do małych szkół, szkoliliśmy przedstawicieli organizacji

pozarządowych, instytucji pomocowych świetliczanki, nauczycieli i seniorów. Przyjęliśmy jednego stażystę i dwie stażystki – koordynatorki wolontariatu – jeden zdobywał wiedzę w Stowarzyszeniu Arka, dwie kolejne w Federacji FOSa.

Za wdrożenie i finansowanie Programu „Korpus Solidarności” odpowiada Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, którego wspiera przy realizacji szesnastu partnerów z każdego województwa. Wśród nich jest również Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu i Federacja FOSa.

III. Obszar działań – AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA

Wstęp

Aktywizacja społeczno-zawodowa realizowana w Federacji FOSa polega na udzielaniu kompleksowego, wieloaspektowego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Jego celem jest trwałe przywrócenie do życia społecznego oraz powrót na rynek pracy. Podstawą procesu aktywizacji jest nie tylko świadczenie pomocy w kontekście zawodowym (pośrednictwo pracy, kursy, szkolenia), ale przede wszystkim aktywizacja społeczna beneficjenta (wsparcie psychologiczne, praca socjalna) i animacje w jego lokalnym środowisku.

Za procesy aktywizacyjne w Federacji FOSa odpowiedzialny jest Zespół ds. aktywizacji społeczno-zawodowej, do którego należą merytoryczni pracownicy organizacji: doradcy zawodowi; psychologowie; pracownicy socjalni; brokerzy edukacyjni; asystenci rodziny; opiekunowie JOB Firmy; trenerzy pracy; trenerzy warsztatów kompetencji; trenerzy wsparcia.

Usługi aktywizacji zawodowej

Wśród proponowanych przez Federację FOSa usług aktywizacji zawodowej znajdują się:

Poradnictwo zawodowe – usługa realizowana przez doradców zawodowych, ukierunkowana na diagnozę potencjału podopiecznych FOSy oraz pomoc w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Doradcy zawodowi FOSy w pracy z klientem stosują coachingowe podejście skierowane na rozwiązania, oparte na metodologii Milтона Ericksona zgodnie z którą, każda osoba ma zasoby i potencjał aby rozwiązywać swoje problemy.

Wsparcie trenera pracy – trener pracy jest ważnym uczestnikiem procesu aktywizacji zawodowej. Towarzyszy podopiecznym FOSy w procesie poszukiwania pracy. Do jego zadań należy m.in. nawiązywanie kontaktu z potencjalnymi pracodawcami w branży zgodnej z predyspozycjami klienta, organizacja staży i pośrednictwo pracy, umawianie rozmów kwalifikacyjnych, wspieranie klienta w nowym miejscu pracy, rozwiązywanie ewentualnych sytuacji problemowych na linii pracodawca – klient, ale

też stałe monitorowanie postępów oraz motywowanie beneficjentów do utrzymania zatrudnienia.

Broking edukacyjny – innowacyjna usługa realizowana przez brokera edukacyjnego, który jest ekspertem w zakresie rynku szkoleniowego. Pośredniczy między klientem a rynkiem szkoleniowym. Wyszukuje i selekcjonuje oferty szkoleniowe, diagnozuje potrzeby i doradza klientom, planuje ścieżki kariery współpracując z doradcą zawodowym. Głównym celem pracy brokera edukacyjnego jest skojarzenie oczekiwań i możliwości beneficjenta z ofertą szkoleniową oraz zapotrzebowaniem rynku na osoby o danych kwalifikacjach. Dokonuje selekcji i wyboru, opracowuje specyfikacje oraz kryteria doboru ofert szkoleniowych. Analizuje programy szkoleniowe, kadre wykładowców, certyfikację szkoleń pod kątem potrzeb klienta i oczekiwań rynku. Monitoruje realizację przebiegu zlecenia – weryfikuje opinie klienta i oferenta szkoleń. Efektem jego działań jest zawarcie umowy szkoleniowej. Prowadzi i przechowuje niezbędną dokumentację. Broker edukacyjny pracuje samodzielnie, ale jego praca wymaga ścisłej współpracy z innymi specjalistami.

Wsparcie psychologiczne i warsztaty kompetencji

Patrz Rozdział I. podrozdział Wsparcie psychologiczne i psychoedukacja, strona 6.

JOB Firma

JOBfirma to innowacyjny, 5-tygodniowy model aktywizacji społeczno-zawodowej, w ramach którego podopieczni Federacji FOSa pracując w grupach są włączani w szereg działań ukierunkowanych na podniesienie ich kompetencji zawodowych oraz gotowości do wejścia na rynek pracy.

Model ten został wypracowany i zwalidowany w ramach projektu „JOBfirma jako model pracy z osobami bezrobotnymi 50+” realizowanego przez Szczecińską Fundację Talent-Promocja-Postęp (proj. Innowacyjny POKL). Realizacja JOBfirmy w Federacji FOSa każdorazowo polega na dopasowywaniu tego modelu do potrzeb biorących w nim udział uczestników.

Podczas pierwszego tygodnia realizacji programu JOBfirmy dokonywana jest diagnoza predyspozycji zawodowych a także realizowane są zadania sprzyjające wzajemnej integracji. W kolejnym tygodniu na podstawie obserwacji personelu

JOBfirmy uczestnicy dzieleni są najczęściej na trzy zespoły: zespół ds. promocji i marketingu, zespół ds. zadań kluczowych oraz zespół administracyjny. Każdy zespół ma swojego koordynatora oraz zadania przypisane i na bieżąco przekazywane do realizacji.

Personel odpowiedzialny za realizację formy wsparcia jaką jest JOBfirma dopasowuje pracę i zadania zlecane uczestnikom do specyfiki grupy. Zadania te realizowane są w kolejnych tygodniach pracy. W tym czasie w realizację programu JOBfirma włączani są różni specjaliści, w zależności od potrzeb grupy. Tu również zaczyna się praca ściśle zawiązana z aktywizacją zawodową. W 2019 roku zostało zrealizowanych 8 edycji JOBfirmy.

Ponadto każda edycja, pod okiem trenerów przygotowuje inicjatywę zgodną ze swoimi zainteresowaniami, np. kampanię społeczną, animację lokalną, zbiórkę charytatywną itp.

W 2019 roku w JOBfirmie organizowane były następujące inicjatywy:

- zbiórka karmy i akcesoriów niezbędnych dla podopiecznych olsztyńskiego schroniska dla bezdomnych zwierząt;
- testowanie innowacyjnej gry edukacyjnej „Efektywne zarządzanie zasobami”
- „Gofrowy poniedziałek” (akcja zbiórki pieniędzy na okulary dla jednej z uczestniczek Projektu „W drodze do aktywności”)
- akcja edukacyjno-ekologiczna „ZERO Waste”
- zbiórka darów na rzecz Towarzystwa Opieki Zwierząt w Olsztynie
- pomoc w przygotowaniu inicjatywy z okazji Dnia Matki i bicia rekordu Guinnessa przez Federacja FOSa
- zorganizowanie zbiórki żywności dla rodaków mieszkających na Litwie;
- zbiórka makulatury w ramach akcji „Bieg na 6 ton”
- akcja budowania karmników i budek lęgowych dla ptaków
- uczestnictwo w akcji charytatywnej „FOSa Dzieciom i Seniorom”.

Centrum Treningowe

Osoby korzystające ze wsparcia FOSy często są wykluczone z dostępu do kultury oraz miejsc i instytucji realizujących misję kulturalną. Przyczyną tego jest nie tylko słaba sytuacja finansowa umożliwiająca zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb życiowych zapewniających minimum egzystencji, ale też brak odwagi oraz wewnętrzne obawy i bariery, które blokują osoby zagrożone wykluczeniem

społecznym przed uczestnictwem w życiu kulturalnym i społecznym. Wynika to z braku odpowiednich wzorców, wychowaniu w środowisku, w którym utrwalony został schemat braku zainteresowania kulturą – z jednej strony sprawia to dziedziczenie postaw biernych wobec dóbr i osiągnięć kultury, z drugiej wzmacniane jest przez lęk przed negatywną oceną ze strony środowiska w przypadku podjęcia działań wykraczających poza te przyjęte schematy.

Celem podejmowanych w ramach Centrum Treningowego działań jest zmiana przekonań podopiecznych FOSy oraz ich podejścia do kultury, poprzez umożliwienie im dostępu do instytucji/miejsc kultury i przełamanie opisanych powyżej barier, lęków i obaw.

Każde wyjście poprzedzone jest procesem przygotowującym uczestników do udziału w określonym wydarzeniu, np. wyjście do opery poprzedzone będzie spotkaniem poświęconym tej formie sztuki, omówieniem planowanego wyjścia pod kątem panującej tam etykiety, savoir-vivre'u, wizerunku oraz dyskusja nad związanymi z tym obawami uczestników. Po każdym wyjściu treningowym przeprowadzane jest spotkanie ewaluacyjne, poświęcone refleksjom uczestników, ich odczuciom oraz emocjom.

Zasadniczym celem działania Centrum jest uczenie się przez uczestników obycia i funkcjonowania w grupie, co przełoży się na ich gotowość do wejścia w środowisko pracy.

Nad prawidłową realizacją działań Centrum czuwają trenerzy wsparcia – animatorzy mający obycie ze światem kultury, ale też doświadczonych w pracy z przedstawicielami grupy docelowej.

W 2019 roku zrealizowanych zostało 61 sesji treningowych różnego rodzaju, w których łącznie wzięło udział 57 osób.

Kluby Integracji Społecznej

Kluby Integracji Społecznej to jednostki, których celem działania jest pomoc osobom zagrożonym ryzykiem ubóstwa lub wykluczenia społecznego w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestniczenia w życiu lokalnej społeczności, jak

również w powrocie do pełnienia określonych ról społecznych, a także w podniesieniu swoich kwalifikacji zawodowych, stanowiących wartość na rynku pracy.

W ramach KIS dla każdego uczestnika opracowana jest Indywidualna Ścieżka Reintegracji. Każda z osób może skorzystać ze wsparcia w postaci pracy socjalnej, warsztatów kompetencji społecznych i życiowych, warsztatów kreatywnego rozwoju, zajęć z trenerem pracy, doradcą zawodowym i psychologiem. Mocną stroną KIS są realizowane przez uczestników inicjatywy społeczne, np. proekologiczne akcje informacyjne, spotkania autorskie, wystawy artystyczne, działania na rzecz seniorów i integracji społeczności lokalnej w bezpośredniej bliskości KIS.

W 2019 roku prowadziliśmy KIS w Kolnie, Biskupcu, Fromborku, Braniewie, Iłowie Osadzie oraz w Olsztynie. W 2019 roku olsztyński Klub wspierał swoimi działaniami 52 osoby (31 kobiet i 21 mężczyzn w wieku 18-64 lat), w tym 9 osób z niepełnosprawnością.

Ponadto, z inicjatywy Federacji FOSa 16 maja 2019 roku na spotkaniu sieciującym Klubów Integracji Społecznej w Mikołajkach, w ramach Regionalnej Platformy Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej, powołano Forum Klubów Integracji Społecznej. Jego celem jest wymiana doświadczeń, wypracowywanie wspólnych stanowisk i prezentowanie propozycji rozwiązań systemowych w kluczowych sprawach dotyczących problematyki świadczenia usług reintegracji społecznej i zawodowej, współpracy z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, urzędami pracy oraz organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Potrzebę utworzenia Forum zgłosiło 16 Klubów Integracji Społecznej z województwa warmińsko-mazurskiego. W głosowaniu jawnym przyjęto Regulamin Forum. Podjęto decyzję o 7-osobowym składzie Zarządu na najbliższe 2 lata kadencji. Odbyło się również głosowanie na Przewodniczącego Zarządu. Skład Zarządu: 1. Katarzyna Kłosowska – Przewodnicząca 2. Daniel Ziemacki – Wiceprzewodniczący – KIS Bartoszyce 3. Brygida Jęczewska – KIS Lubawa 4. Małgorzata Duba – KIS Biskupiec 5. Alicja Czybur – KIS Frombork 6. Tomasz Podlaszuk – KIS Korsze 7. Aneta Fabisiak – Hill – KIS Olsztyn.

Praca z osobami uwikłanymi w przemoc

W Federacji FOSa szczególnym wsparciem obejmujemy osoby uwikłane w przemoc (tj. doświadczające przemocy, świadków przemocy i stosujące przemoc). Jednym z głównych celów tej formy wsparcia jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności do profesjonalnej pomocy oraz odbudowanie zdolności do prawidłowego pełnienia ról społecznych i reagowania na zaburzenia funkcji rodziny oraz pogłębianie kompetencji interpersonalnych kobiet dotkniętych problemem przemocy domowej. Grupy wsparcia mają na celu wzmocnienie uczestniczek, podniesienie ich poczucie własnej wartości, świadomości swoich zasobów, mocnych stron, by poprzez rozwój swoich kompetencji osobistych, a także sprawczości lepiej radziły sobie z kryzysami wewnątrzrodzinnymi, dbały o swoje granice osobiste, mogły skutecznie się bronić przed przemocą.

Zespół specjalistów Federacji FOSa, w tym również psychologów wypracował ścieżkę wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc:

KROK 1 Identyfikacja osób uwikłanych w przemoc. Spotkania indywidualne z psychologiem, doradcą zawodowym, pracownikiem socjalnym.

KROK 2 Wybór form wsparcia. Weryfikacja potrzeb, diagnoza eskalacji problemu, potrzebę interwencji, ocena gotowość do udziału w formach wsparcia.

KROK 3 Weryfikacja potrzeb. Diagnoza eskalacji problemu, potrzeba interwencji, ocena indywidualnej gotowość do udziału w zaplanowanych formach wsparcia.

KROK 4 Udział w określonych formach wsparcia monitoring/weryfikacja uczestnictwa

KROK 5 Ocena efektów podjętych działań, weryfikacja potrzeb.

W 2019 roku zrealizowanych zostało 20 spotkań grup wsparcia, w których łącznie wzięło udział 19 osób.

IV. Obszary działań – ANIMACJA

Wstęp

W działaniach realizowanych przez Federację FOSa, animator to osoba nie tylko wspierająca społeczność, czy indywidualnie uczestnika, jest także swego rodzaju łącznikiem i wsparciem pomiędzy nim, a trenerem. Odbiorca wsparcia w trakcie realizacji działań animacyjnych spędza dość dużo czasu z animatorem. Powoduje to nawiązanie specyficznej relacji, pełnej zaufania i chęci współpracy.

W trakcie zajęć z animatorem wspierane jest poczucie własnej wartości uczestnika, rozwijają się jego umiejętności, kompetencji, a uwaga koncentrowana jest m. in. na atrakcyjnym i niskobudżetowym sposobie spędzanie czasu wolnego – indywidualnie, jak i z rodziną. Dodatkowo podczas takich zajęć, ich uczestnik nabiera większej pewności siebie, umiejętności pracy w grupie i nawiązywaniu poprawnych relacji.

Każdorazowo działania animacyjne poprzedzone są specjalistyczną diagnozą, na podstawie której rodzaj aktywności dopasowywany jest do możliwości i potrzeb uczestnika. Do wyboru oferujemy następujące rodzaje animacji: tzw. warsztaty szyte na miarę, warsztaty kompetencji społecznych, inicjatywy lokalne oraz inne warsztaty odpowiadające na indywidualne potrzeby uczestników.

Społeczności miejskie

Na terenach miejskich Animatorzy działali w miastach tj. Olsztyn, Biskupiec i Szczytno. W ramach spotkań odbywały się cykliczne spotkania z grupami. Zajęcia odbywały się w świetlicach oraz ośrodkach aktywizacji społecznej. Uczestnikami byli beneficjenci projektowi oraz mieszkańcy miast.

W ramach inicjatyw organizowane były warsztaty szyte na miarę, których tematyka była konsultowana z uczestnikami. W trakcie odbywały się warsztaty samopomocowe, warsztaty tematyczne okolicznościowe, sezonowe, kulinarne oraz wycieczki krajoznawcze. Wszystkie spotkania miały na celu zwiększenie aktywizacji uczestników i mieszkańców, pokazanie alternatywnych metod spędzania czasu oraz nawiązywanie więzi społecznych.

W Olsztynie podczas realizacji działań Animacyjnych w roku 2019 z inicjatywy uczestników naszych projektów, prowadziliśmy szereg działań kulturalno-społecznych, takich jak :

- Integracyjne spotkanie dla mieszkańców śródmieścia z elementami Space Artu,
- Wieczór Autorski Marceliny Traut
- Charytatywny Plener Miejski - natura – człowiek – architektura miasta. Forma artystyczna pleneru bardzo spodobała się odbiorcom, którzy chętnie wzięli w niej udział. Uczestnicy ozdabiali swoją sztuką: szkicami, mini-akwarelą etc. karty ozdobnych notatników, które następnie zostały przeznaczone na licytację na cel Funduszu Stypendialnego naszych organizacji. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem i szerokim uznaniem, czego dowodem był nie tylko pozytywny odzew ze strony bezpośrednio zainteresowanych uczestników pleneru ale także przyznanie II Miejsca w konkursie otwartym w wydarzeniu Olsztyn Street Art Garden vol.5 , z którego dochód z nagrody, dodatkowo zasilił pulę środków Funduszu.

- Street Art'owe rodzinne malowanie. Sąsiedzkie rozmowy o Street Arcie. Inicjatywę zorganizowano na jednym z olsztyńskich podwórek śródmieścia. Miejsce wydarzenia miało na celu sprowokowanie mieszkańców pobliskich kamienic do współuczestnictwa w dyskusji oraz zachęcenia ich do podejmowania własnych działań i aktywności ukierunkowanych na wzmacnianie więzi społecznych, oraz kreowania nowych możliwości w miejscu swojego zamieszkania.

- Stół Pełen Opowieści – to również jedna z inicjatyw o charakterze lokalnym, gdyż miejsce jakie wybrane zostało do przeprowadzenia działania to teren Starego Miasta w Olsztynie. W ramach inicjatywy odbyły się warsztaty malarskie dla dzieci i dorosłych, opowieści kamishibai oraz wspólne, otwarte malowanie stołu, w motywy warmińskich bajek, baśni, opowieści. Stół w późniejszej perspektywie zostanie zlicytowany na specjalnej aukcji charytatywnej. Dochód z aukcji zasili Fundusz Stypendialny Fosy, z którego fundowane będą stypendia naukowe dla dzieci z ubogich rodzin.

W mieście Szczytno realizowany był projekt „Kierunek zmiana”. W związku z tym, iż w 2019 roku projekt dobiegał końca, a większość uczestników podjęła zatrudnienie, na spotkania przychodziło parę osób. Jednakże, każde spotkanie było otwarte i z każdym z uczestników prowadzono indywidualne konsultacje, w czasie spotkań

przeprowadzano różne animacje motywujące do działania w lokalnym środowisku. Uczestniczki wspierały lokalne inicjatywy jak: Ogólnopolski koncert dawnej muzyki dla dzieci i młodzieży oraz Senioriadę „Koncert kolęd” organizowanych w Miejskim Domu kultury w Szczytnie. Uczestniczki zadbały w tych inicjatywach o poczęstunek dla uczestników konkursów. Wspólnie z Animatorką poznawały także swoje miasto i jego zakamarki. Uczyły się relacji międzyludzkich oraz współpracy z innymi organizacjami działającymi na terenie miasta.

Spoleczności wiejskie

We wszystkich miejscowościach na terenie wiejskim przed wejściem Animatora nie działały żadne zorganizowane czy też sformalizowane grupy. Dzięki działaniom Animatorki powstały wiodące grupy społeczników, zarówno mężczyzn jak i kobiet, którzy stworzyli trwałe grupy i które będą działały po zakończeniu prac animacyjnych na rzecz swoich sołectw.

W Gminach Kolno i Biskupiec” animator pracował w lokalnym środowisku w 4 miejscowościach Borki Wielkie, Stryjowo, Kolno i Bęsia.

W roku 2019 inicjatywy były kontynuacją zadań z poprzedniego okresu. Wspólnie z mieszkańcami Bęsi, Borek Wielkich oraz Stryjowa na zebraniach z mieszkańcami przygotowywano projekty zagospodarowania przestrzeni publicznej, tworzone projekty. Następnie wspólnie z grupa mieszkańców realizowano przygotowany projekt i zagospodarowano. Część zadań zostało wykonane w roku 2018, a część w 2019. Odbywały się cotygodniowe spotkania w lokalnych świetlicach, w czasie których omawiano działania, planowano inicjatywy, udział w akcjach charytatywnych, udział w dożynkach gminnych i innych lokalnych inicjatywach. Przy pomocy animatorki tworzone projekty na pozyskanie funduszy na inicjatywy lokalne tj. zagospodarowanie przestrzeni publicznej służącym poprawie wizerunku wsi, organizacja festynów lokalnych z okazji Dnia Wsi, Dnia dziecka, Turnieje sportowe, Zakończenie lata, a także działań na rzecz lokalnej społeczności typu zajęcia sportowe dla dzieci i dorosłych, warsztaty tematyczne. Wszystkie zaplanowane działania powiodły się i zaangażowały okolicznych mieszkańców. W każdej miejscowości zostały utworzone Koła gospodyń Wiejskich, które to dzięki otrzymanym dotacjom nabrały ochoty do działania i same organizowały już kolejne przedsięwzięcia jak festyny wiejskie, przygotowywały stoisko sołeckie na dożynki

gminne, pisały projekty do Lokalnej Grupy Działania z cyklu Działaj lokalnie. Te wartości w e wszystkich miejscowościach pozostaną i będą kontynuowane w następnych latach.

Obie inicjatywy to działania oddolne, mające wpływ na budowanie tożsamości lokalnej, wywodzą się one z chęci i potrzeb uczestników.

FOSa Prezentacje

Głównym założeniem działań aktywizacyjnych realizowanych przez Federację FOSa jest praca ukierunkowana na wzmacnianie potencjałów osób, którym towarzyszymy na ich drodze do zmiany. FOSa Prezentacje to program Federacji, który polega właśnie na wzmacnianiu i promowaniu talentów, wyjątkowych umiejętności i pasji odbiorców naszych działań.. Program oparty jest na dwóch filarach:

1. wzmacnianie – działania ukierunkowane na podniesienie poziomu kompetencji w zdiagnozowanych obszarach, np. pomoc w rozwinięciu strony internetowej (dodanie galerii zdjęć i atrakcyjnych elementów graficznych, stworzenie profilu na portalu społecznościowym Facebook), poszerzaniu zakresu działalności (np. urozmaicenie działalności fotograficznej lub artystycznej o prowadzenie spotkań i warsztatów w preferowanej dziedzinie) lub wspieranie ich rozwoju poprzez edukację (np. udział w kursach, szkoleniach);
2. prezentacje – działania na rzecz propagowania aktywności odbiorców działań np. poprzez organizację wystaw, spotkań z potencjalnymi odbiorcami (wernisaże, wieczorki poetyckie, itp.) oraz promocję w mediach (radio, telewizja, prasa).

W ramach Prezentacji odbył się wieczór Autorski Marceliny Traut, podczas którego zaprezentowała Ona swoje książki.

V. Obszary działań – INNOWACJE

Wstęp

W działaniach Federacji FOSa stawiamy na innowacyjne modele, metody i formy pracy. Dzięki temu nasza oferta odpowiada na aktualne potrzeby odbiorców działań. Z roku na rok doskonalimy narzędzia naszej pracy oraz wprowadzamy i testujemy nowe rozwiązania

Job Firma

JOBfirma to innowacyjny, 5-tygodniowy model aktywizacji społeczno-zawodowej, w ramach którego beneficjenci projektu „W drodze do aktywności”, pracując w dziesięcioosobowych grupach są włączani w szereg działań ukierunkowanych na podniesienie ich kompetencji zawodowych oraz gotowości do wejścia na rynek pracy. Model ten został wypracowany i zwalidowany w ramach projektu „JOBfirma jako model pracy z osobami bezrobotnymi 50+” realizowanego przez Szczecińską Fundację Talent-Promocja-Postęp (proj. Innowacyjny POKL). Personel projektu odpowiedzialny za realizację JOBfirmy w naszym Projekcie dopasował ten model do potrzeb biorących w nim udział uczestników. Formuła programu została poszerzona o włączenie do realizacji wielu specjalistów oraz moduł organizowania przez uczestników inicjatyw społecznych. Personel projektu odpowiedzialny za realizację JOBfirmy w naszym Projekcie dopasował ten model do potrzeb biorących w nim udział uczestników. I tak podczas pierwszego tygodnia realizacji programu JOBfirmy dokonywana jest diagnoza predyspozycji zawodowych a także realizowane są zadania sprzyjające wzajemnej integracji. W kolejnym tygodniu na podstawie obserwacji personelu JOBfirmy uczestnicy dzieleni są najczęściej na trzy zespoły: zespół ds. promocji i marketingu, zespół ds. zadań kluczowych oraz zespół administracyjny. Każdy zespół ma swojego koordynatora oraz zadania przypisane i na bieżąco przekazywane do realizacji tj.:

I Zespół ds. Promocji/marketingu: promocja formy wsparcia JOBfirma dla innych uczestników Projektu; prowadzenie bloga JOBfirmy – zespół pod okiem pracownika Projektu założył bloga pod adresem: wdrodzedoaktywnosci.blogspot.com; przygotowanie prezentacji multimedialnej podsumowującej działalność JOBfirmy;

prezentacje przedstawiane są kolejnym grupom podczas uroczystego otwarcia kolejnych edycji JOBfirmy.

II Zespół administracyjny: opracowanie wzorów dokumentów niezbędnych do funkcjonowania i organizowania pracy w FOBfirmie (tj. rejestry spraw, książka korespondencji itp.); koordynacja i organizacja pracy pozostałych działów JOBfirmy podczas wykonywania zadań zleconych przez pracowników FOSa; prowadzenie bazy kontaktów uczestników JOBfirmy; analiza nieobecności; czuwanie nad przestrzeganiem regulaminu; sporządzanie zapotrzebowania poszczególnych zespołów na materiały biurowe; obsługa korespondencji wychodzącej i przychodzącej; wyszukiwanie ofert pracy/targów pracy i ich aktualizacja.

III Zespół ds. zadań kluczowych: przygotowywanie informacji niezbędnych do zamieszczenia na blogu JOBfirmy tj. redagowanie codziennych aktualności i przekazywanie ich działowi ds. promocji; pomoc pozostałym uczestnikom Projektu – spoza JOBfirmy, skierowanych przez doradców zawodowych – w opracowaniu dokumentów aplikacyjnych – CV, Listu Motywacyjnego; stworzenie szablonów CV dostępnych dla uczestników Projektu; realizowanie bieżących zadań.

Personel odpowiedzialny za realizację formy wsparcia jaką jest JOBfirma dopasowuje pracę i zadania zlecane uczestnikom do specyfiki grupy. Zadania te realizowane są w kolejnych tygodniach pracy. W tym czasie w realizację programu JOBfirma włączani są różni specjaliści, w zależności od potrzeb grupy. Tu również zaczyna się praca ściśle zawiązana z aktywizacją zawodową. Uczestnicy poznają aktywne metody poszukiwania pracy, specyfikę rynku pracy, wspólnie z personelem projektu sporządzają swoje dokumenty aplikacyjne a także spotykają się z trenerem pracy, który także organizuje grupie wizytę u pracodawcy. Ponadto w ramach zajęć uczestnicy biorą udział w warsztatach motywacyjnych i komunikacyjnych, dotyczących rozwiązywania sytuacji konfliktowych, radzenia sobie ze stresem, ale też zarządzania czasem, prozdrowotnych, żywienia, gospodarowania budżetem lub w innych, zorganizowanych w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby. Dodatkowo z uczestnikami pracują animatorzy społeczności, których zadaniem jest aktywizowanie środowiska (organizacji

pozarządowych, instytucji czy grup sąsiedzkich) osób zagrożonych wykluczeniem, aby na nowo przywrócić im społeczne znaczenie – mieszkańca, sąsiada czy osoby, która działa na rzecz innych. Animatorzy pracują więc zarówno ze środowiskiem, jak i samymi uczestnikami JOBfirmy, włączając ich w działania społeczne. Po rozpoznaniu zainteresowań grupy animatorzy organizują wraz z uczestnikami lub włączają ich w inicjatywy na rzecz innych.

200 lat

Rozwijana przez Federację FOSa inicjatywa 200 lat została doceniona jako innowacja społeczna w ramach programu Generator Innowacji Sieci Wsparcia realizowanego przez Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”. 200 lat to dobry i stosunkowo niedrogi sposób, aby dotrzeć i zaktywizować osoby starsze, zwłaszcza te zależne od innych i otoczenie sąsiedzkie, rozumiane szeroko, i jako najbliższych sąsiadów, i instytucje, i organizacje działające na danym osiedlu czy w miejscowości. 200 lat polega na organizacji jubileuszu urodzin (niekoniecznie okrągłych) osobom starszym przez członków lokalnej społeczności: sąsiadów, organizacje działające na danej przestrzeni, radnych osiedlowych, uczniów lokalnej szkoły itp. To pomysł na to, aby, z jednej strony dotrzeć do osób starszych, wchodzących w tzw. czwarty wiek i zmotywować ich do otwarcia się na społeczność, chociażby uczestnictwa w zajęciach klubu seniora, a z drugiej zaangażować społeczność sąsiedzką w pomoc tym osobom. Inicjatywa 200 lat to nie zwyczajna impreza, nawet najbardziej uroczysta i przemyślana. To część procesu pozytywnej przemiany społeczności lokalnych w kierunku poznawania i uznawania wartości osób starszych. Samo wydarzenie nie wymaga wielu nakładów, zwłaszcza finansowych (kwiaty, tort, poczęstunek), można się oprzeć na zasobach własnych i partnerów (sala, dekoracje, oprawa muzyczna, ciasto upieczone przez sąsiadów itp.). Potrzebny jest inicjator/organizator (organizacja pozarządowa pracująca na rzecz seniorów, instytucja: biblioteka, ośrodek kultury, ośrodek pomocy społecznej, gmina, szkoła, uczelnia, rada osiedla czy sąsiedzi), partnerzy (bo mówimy o aktywizacji i edukacji otoczenia) no i oczywiście sam jubilat czy jubilatka. Tych ostatnich należy wybrać starannie, z dużą dozą uważności i empatii oraz przy zgodzie samych zainteresowanych. Oni także powinni mieć od początku wpływ na program, listę gości, menu i cały przebieg wydarzenia. Niespodzianką może być występ artystyczny uczniów ze szkoły muzycznej lub jakiejś artystycznej grupy

seniorów a także prezent. Nie ma potrzeby zaskakiwać jubilatów czymś w czasie wydarzenia, ono i tak niesie za sobą wiele emocji. Cały proces aktywizacji osób starszych i otoczenia sąsiedzkiego jest natomiast dużo bardziej skomplikowany i długotrwały, niż organizacja jubileuszu. Wymaga umiejętności pracy w środowisku, najlepiej wsparcia osoby – animatora czy animatorki, która ma doświadczenie w pracy z ludźmi, to on lub ona mogą być odpowiedzialni za rozmowy z jubilatami, rodziną, sąsiadami. Za cały proces tkania sieci wsparcia otoczenia już od momentu diagnozy po ewaluację – szukania oznak, że osoba starsza rzeczywiście się otworzyła na społeczność (np. uczęszcza na zajęcia klubu seniora, angażuje się w wydarzenia sąsiedzkie), a otoczenie interesuje się nią i wspiera. W ramach programu Generator Innowacji Sieci Wsparcia powstał model wdrażania innowacji 200 lat oraz podręcznik „200 lat – krok po kroku” dostępny na stronie www.sieciwsparcia.pl.

W 2019 roku zrealizowaliśmy 4 takie inicjatywy:

1. W ramach działań projektu "Strażnicy Pamięci" odbyły się dwie inicjatywy 200 lat – jedna w Olsztynie i jedna w Łławie 200 lat! Pani Janiny Grabowskiej (85 lat) – inicjatywa zorganizowana w Pałacu Młodzieży w Olsztynie. Pani Janina pracowała tam jako księgowa (w latach 70. ubiegłego wieku). W gronie rodziny, sąsiadów i byłej koleżanki z pracy (panie nie widziały się ponad 40lat, była to największa niespodzianka dla pani Janiny) wysłuchała artystycznego występu pałacowej młodzieży. Dzięki tej inicjatywie, panie odnowiły kontakt i regularnie się spotykają. 200 lat! Pani Jadwigi Marchelek (79 lat) – inicjatywa zorganizowana w restauracji przez sąsiadów, wolontariuszy oraz członków rodzin.
2. Inicjatywa "200 lat: została przygotowana także w ramach projektu "Partnerstwo dla wolontariatu" dla wytypowanej przez ośrodek pomocy społecznej w Olsztynie 90-latki. W organizację zaangażowane były dwie stażystki, koordynatorki wolontariatu (Z Fundacji Dalekiego Zasięgu i Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego), które pod kierunkiem Natalii Preilowskiej z Federacji FOSa uczyły się jak krok po kroku organizować tego typu przedsięwzięcia.
3. Wyjątkowy jubileusz w naszej inicjatywie „200 lat” obchodziliśmy 24 października. Pani Katarzyna Krzyżanowska, na co dzień mieszkanka Domu

Pomocy Społecznej Polskiego Związku Niewidomych przy ulicy Paukszty w Olsztynie ma już 106 lat i na pewno jest jedną z najstarszych Polek. Uroczyste przyjęcie obył się w restauracji „Staromiejska”. 200 lat! – życzyła pani Krzyżanowskiej rodzina, pracownicy domu na Paukszty, którego mieszkanką pani Katarzyna jest od 2013 roku, oraz pracownicy FOSy, gdzie powstała innowacyjna inicjatywa „200 lat”. Dla jubilatki śpiewali także zagraniczni goście z Anglii, Łotwy i Portugalii, obecni w Olsztynie na podsumowaniu, finansowanego z unijnego programu Erasmus+ projektu dla osób starszych Combat Lonelines Through Learning. W przygotowaniu święta wzięli również udział uczestnicy prowadzonego przez nas Olsztyńskiego Klubu Integracji Społecznej mieszczącego się przy ulicy Mazurskiej 13A.

Gra edukacyjna – Zarządzanie zasobami

Gra edukacyjna – *Efektywne zarządzanie zasobami*. Stanowi narzędzie którego zadaniem jest podniesienie jakości edukacji oraz zwiększenie jej skuteczności w zakresie zarządzania zasobami pozostającymi w dyspozycji każdej osoby, w tym przypadku jest to budżet domowy. Założenie gry jest takie, aby przy jednoczesnym zdobyciu konkretnych umiejętności dokonać także rozwoju osobistego, w tym również w wymiarze kształcenia i edukacji. Jest to gra edukacyjna, w której połączone zostały aspekty teoretyczne z elementami praktycznymi. Ma się to przyczynić nie tylko do zwiększenia wiedzy i nabycia nowych kompetencji przez odbiorców gry, ale również do wzrostu ich świadomości i zmiany ich postaw, co jest kluczowym elementem do poprawy ich sytuacji życiowej. Narzędzie ma formę gry planszowej z moderowaną rozgrywką prowadzoną przez trenera. Jej uczestnicy bez ryzyka i związanych z nim konsekwencji mogą podejmować kolejne decyzje i wybory odnoszące się zarówno do obszaru zarządzania budżetem domowym, jak też zdrowia czy rozwoju osobistego. Błędy popełniane przez odbiorców w trakcie gry mają ich uświadamiać, natomiast sukcesy motywować do podejmowania próby zmiany swoich postaw i zachowań w realnym życiu. Zaletami rozwiązania są połączenie teorii z praktyką oraz sama grywalizacja, która zwiększa skuteczność różnych form edukacyjnych. Uczestnicy uczą się poprzez zabawę, mają wysoki poziom zaangażowania, a dzięki rywalizacji i nagrodom (np. punktom) mają ciągłą

motywację do doskonalenia się. Gra inspirowana jest podobnymi rozwiązaniami, które skutecznie sprawdzają się w edukacji dotyczącej innych obszarów, w tym za granicą. Z kolei analiza rynku polskich gier edukacyjnych (proponowanych np. Przez Pracownię gier szkoleniowych) pokazała, że w naszym kraju nie znajdziemy tego typu narzędzia skierowanego konkretnie do instytucji i organizacji pomocowych zajmujących się pracą z osobami w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, którzy to beneficjenci stanowią grupę odbiorców proponowanej gry. Użytkownikami innowacji są podmioty działające na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, m.in. organizacje socjalne zajmujące się osobami ubogimi, starszymi, niepełnosprawnymi czy też nieaktywnymi zawodowo, a także takie instytucje jak ośrodki pomocy społecznej. Grupa odbiorców innowacji to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i wykluczone społecznie, w trudnej sytuacji społecznej i ekonomicznej. Grupa ta charakteryzuje się szczególnymi potrzebami. Często są to osoby słabo wykształcone oraz niezaradne. Typowe formy kształcenia oparte o zdobywanie wiedzy są w ich przypadku nieefektywne, gdyż zdobyta wiedza nie zostaje przez nie wdrożona, np. ze względu na obawy, niską motywację lub brak fundamentu w postaci posiadanych kompetencji i doświadczeń. Dlatego też grupę tę charakteryzuje negatywny czy niechętny stosunek do edukacji, który poprzez proponowane narzędzie chcemy zmienić.

W listopadzie 2019 gra została doceniona w Brukseli w międzynarodowym konkursie Social Innovation to Tackle Energy Poverty (Innowacje społeczne na rzecz walki z ubóstwem energetycznym) organizowanym przez Fundację Ashoka w Polsce i Schneider Electric Foundation, otrzymując grant na jej rozwój.

Uniwersalność i przystępność treści zawartych w grze sprawia, że można ją przeprowadzić zarówno w grupie 60+, jak i w starszych klasach szkolnych czy też warsztatach terapii zajęciowej, bo takie doświadczenia również posiadamy.

W 2019 roku odbyło się wiele warsztatów z wykorzystaniem gry edukacyjnej. Jej odbiorcami byli m.in. uczestnicy Olsztyńskiego Klubu Integracji Społecznej, projektu „W drodze do aktywności”, uczestnicy projektu „Aktywna Integracja w powiecie mrągowskim” w Mikołajkach, podopieczni stowarzyszenia „Lazarus” w Elblągu, uczestnicy projektów „Rozwój wysokiej jakości usług społecznych

w gminach Braniewo i Frombork” oraz „Rozwój jakości usług społecznych w gminach Kolno i Biskupiec” oraz „Rozwój wysokiej jakości usług społecznych w Olsztynie”. Gra cieszyła się również dużym zainteresowaniem pracowników organizacji członkowskich, którym została zaprezentowana podczas jubileuszu 15-lecia Federacji FOSa oraz instytucji zrzeszonych w Pakcie dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego m.in. pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, Ochotniczych Hufców Pracy, nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Silver Sharing (gra edukacyjna)

W ramach innowacji Silver Sharing odbyły się dwie wymiany grup seniorskich, uczestników projektów Federacji FOSa (w Kętrzynie i Suszu) oraz Fundacji "Żółty Szalik (w Olsztynie). Każda z 4 grup przygotowała dwudniową wizytę dla odwiedzających ją seniorów. (Olsztyn I grupa – Susz, Olsztyn II grupa – Kętrzyn). Zgodnie z założeniem Silver Sharnig seniorzy odbyli najpierw szereg warsztatów/szkoleń i spotkań, podczas których przygotowali program dla wizytujących i podzielili się zadaniami odnośnie zakupu biletów, załatwienia noclegu, oprowadzenia gości, przygotowania poczęstunku itp.. Mieli też okazję przećwiczyć ideę programu podczas planszowej gry edukacyjnej Silver Sharnig. Grupy z Olsztyna wspierały ekspertki z Federacji FOSa, grupy z Susza i Kętrzyna – lokalni animatorzy.

VI. Obszary działań – WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

Wstęp

W 2019 roku FOSa zakończyła realizację dwóch projektów Erasmus +: „Local and International Active Seniors” oraz „Combating Loneliness Through Learning” realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi z Wielkiej Brytanii, Portugalii, Francji, Włoch i Łotwy.

Erasmus+

Projekt Local and International Active Seniors („Lokalni i międzynarodowi Aktywni Seniorzy”) był finansowany przez Erasmus+ i realizowany przez federację FOSa wspólnie z: Community Action Dacorum (Anglia), Pistes Solidaires (Francja), REPLAY Network (Włochy), Gulbene Municipality Council (Łotwa) i Associacao Mais Cidadania (Portugalia). Celem projektu było zwiększenie wolontariatu osób w wieku 50+ (głównie mężczyzn) usprawnienie procedur/polityk w organizacjach wolontariackich, zmniejszenie poziomu izolacji społecznej oraz poprawa umiejętności czytania, liczenia i obsługi komputera wśród seniorów. W ramach projektu opracowane zostały materiały szkoleniowe dla wolontariuszy 50+ oraz organizacji pozarządowych pracujących z wolontariuszami. Odbyły się wizyty studyjne i szkolenia dla pracowników i trenerów. Przeszkolonych zostało 60 wolontariuszy (po 10 z każdego kraju) i 18 organizacji pozarządowych (po 3 z każdego kraju) oraz opracowane zostały wytyczne dotyczące wolontariatu dla seniorów i organizacji pozarządowych. W 2019 roku w ramach projektu wypracowane zostały programy szkoleniowe dla wolontariuszy i NGO, które w marcu były testowane podczas szkoleń treningowych dla seniorów i organizacji. Ponadto w 2018 roku przedstawiciele Federacji FOSa wzięli udział w wizycie studyjnej w Pau we Francji, a przedstawiciele Pistes Solidaires i REPLAY Network (Włochy) przez tydzień gościli w Polsce poznając specyfikę regionu oraz odwiedzając i spotykając się z przedstawicielami organizacji partnerskich FOSy.

Partnerzy:

- Pistes-Solidaires (Francja)

Pistes-Solidaires (Francja) jest organizacją edukacyjną, która promuje sprawiedliwość i równość w wielokulturowym społeczeństwie. Pistes-Solidaires zostało założone w 2002 roku w celu podniesienia świadomości problemów globalnych i pokazania potencjału dla zmian; organizacja działa również na rzecz umożliwienia jednostkom lepszego zrozumienia powiązań między ich własnym życiem a życiem innych ludzi na całym świecie. Pistes-Solidaires jest europejską organizacją pozarządową, która jest bardzo aktywna na poziomie europejskim. Organizacja składa się z 3 wydziałów:

- Mobilność edukacyjna: dział ten daje ludziom możliwość doświadczenia mobilności edukacyjnej poprzez europejskie programy takie jak EVS, wymiany młodzieży, szkolenia, projekty uczenia się przez całe życie, wolontariat senioralny, a także wolontariat międzynarodowy przez francuską służbę cywilną.

- Współpraca europejska: Pistes-Solidaires ma na celu zwiększenie wpływu współpracy UE na poziomie lokalnym w następujących dziedzinach: edukacja, integracja społeczna, obszary społeczno-kulturowe;

- Rozwój lokalny: wzmacniania lokalnej wiedzy o Europie i wartościach europejskich. W 2013 r. organizacja otrzymała od Komisji Europejskiej nagrodę "Europe Direct Information Centre". Pistes-Solidaires ma siedzibę w Pau, w południowo-zachodniej Francji, a także jest częścią ogólnoeuropejskiej federacji złożonej z 13 organizacji członkowskich.

• Associação Mais Cidadania (Portugalia)

Associação Mais Cidadania jest organizacją pozarządową non-profit, której celem jest promowanie społeczeństwa obywatelskiego, i tożsamości europejskiej. AMC działa w celu podniesienia świadomości ludzi na temat znaczenia bycia częścią własnej społeczności, szacunku i zachowania jej. Praca organizacji jest rozwijana w trzech głównych obszarach:

a) Promocja tożsamości europejskiej;

b) Edukacja obywatelska;

c) Aktywność obywatelska na poziomie lokalnym i europejskim. AMC jako "wspólnota edukacyjna" angażuje zróżnicowanych wiekowo obywateli w działania oparte na edukacji poza formalnej.

- Replay Network (Włochy)

REPLAY Network to stowarzyszenie trenerów aktywnych na poziomie międzynarodowym w ramach prawie wszystkich programów UE dotyczących edukacji nieformalnej, mobilności edukacyjnej i aktywnego obywatelstwa. Replay to grupa trenerów od dawna specjalizująca się w organizowaniu szkoleń dla wolontariuszy dla włoskiej Agencji Narodowej. Replay Network organizuje i realizuje szkolenia międzynarodowe również dla NA z innych krajów, a także realizuje międzynarodowe wydarzenia dla instytucji publicznych. Replay Network jest obecnie odpowiedzialna za projektowanie portalu internetowego upowszechniającego Narzędzia Edukacyjne SALTO Euromed w Internecie, ze szczególnym uwzględnieniem M.E.T. (Multilingual Educational ToolBox). Misją stowarzyszenia jest promowanie spójności społecznej, aktywnego obywatelstwa, integracji i równych szans, wspierania zatrudnienia, aktywnego starzenia się, współpracy i wielokulturowości, budowania mostów i warunków przyczyniających się do osiągnięcia celów strategii "Europa 2020".

- Dacorum Council for Voluntary Service Ltd (Wielka Brytania)

Dacorum CVS jest organizacją aktywnie angażującą się w różnorodne obszary tematyczne, takie jak fundusze europejskie, rozwój gospodarczy, przedsiębiorczość społeczna, edukacja dzieci i młodzieży, polityka migracyjna, mniejszości etniczne, osoby niepełnosprawne, osoby starsze, ochrona środowiska, bezpieczeństwo społeczności i uczenie się przez całe życie. Dacorum CVS ma wieloletnie doświadczenie w dostarczaniu usług edukacyjnych związanych z rozwojem kompetencji i umiejętności w zakresie zatrudnienia, ale też prowadzenia szkoleń dla tłumaczy, z zakresu sztuki i rzemiosła i innych, np. nauka pływania, joga warsztaty dla wolontariuszy, kursy wspierające organizacje pozarządowe. Prowadzimy również społeczną internetową stację radiową Radio Dacorum, której celem jest rozwijanie umiejętności wolontariuszy, a także jest kanałem komunikacji dla aktywności lokalnej społeczności i Projektów Europejskich.

Combat Loneliness Through Learning

Celem projektu Combat Loneliness Through Learning (Zwalczanie samotności przez uczenie) była poprawa oferty edukacyjnej dla seniorów, w szczególności dla osób w tym przedziale wiekowym, które zmagają się z izolacją społeczną i samotnością. Uczenie się jest skutecznym narzędziem radzenia sobie z tymi problemami, zapewnia wyjście z domu, nawiązywanie kontaktów z innymi oraz zapewnia interakcje społeczne i stymulację. W ramach projektu każdy z partnerów zorganizował krótkoterminowe wspólne szkolenie dla pracowników organizacji uczestniczących w projekcie, aby podzielić się bieżącą działalnością, omawiać i projektować nowe praktyki oraz pilotażowe tworzenie samo-organizujących się grup jako sposób ciągłego zapewniania ciągłości świadczenia usług, aby umożliwić osobom starszym pozostanie aktywnymi i uczestniczącymi. Rezultatem projektu jest przewodnik po tym, jak uczenie się rozwiązuje izolację społeczną i samotność oraz zestaw narzędzi do tworzenia samo-zorganizowanych grup. W 2019 roku w ramach projektu przedstawiciele partnerów wzięli udział w konferencji upowszechniającej rezultaty projektu, która odbyła się w październiku w Olsztynie.

Partnerzy:

- Jaunpils novada Dome (Łotwa) Gmina Jaunpils powstała 1 lipca 2009 r. w wyniku połączenia dawnych gmin wiejskich Jaunpils i Viesatas. Ludność 2678 mieszkańców. Powierzchnia: 209 km². Położona jest 80 km od stolicy Rygi. Główne zadania realizowane przez gminę to edukacja, opieka zdrowotna, promocja kultury i sportu oraz pomoc społeczna i ochrona środowiska naturalnego. W gminie Jaunpils funkcjonuje 30 aktywnych organizacji pozarządowych. Gmina Jaunpils od lat wspiera lokalne organizacje pozarządowe w skutecznym angażowaniu się w życie lokalnej społeczności. Wsparcie obejmuje m.in. aktywną promocję wolontariatu w celu zaspokajania zidentyfikowanych potrzeb społeczności oraz zapewnienia podnoszenia kwalifikacji miejscowej młodzieży. Gmina regularnie bierze również udział w Europejskim Forum Młodzieży odbywającym się w Łotwie .
- Universidade Sénior de Évora (Portugalia) Universidade Sénior de Évora - Senior University of Évora (USE) to organizacja non-profit która prowadzi edukację nieformalną i organizuje zajęcia dla osób powyżej 50 roku życia. Organizacja zlokalizowana jest w Évora - mieście liczącym 55 000 mieszkańców, położonym na południu Portugalii, na obszarze o najwyższym odsetku osób starszych. Celem

Uniwersytetu jest poprawa jakości stylu życia najstarszych członków populacji poprzez promocję aktywnego starzenia się, wzmacnianie relacji międzypokoleniowych, informowanie i uwrażliwianie seniorów na problemy społeczne, prowadzenie szkoleń, promowanie wolontariatu, rozwijanie kompetencji cyfrowych dla seniorów.

VII. Obszary działań – USŁUGI SPOŁECZNE

Wstęp

Problematyka usług społecznych pozostaje jedną z kwestii, które angażują w zasadzie całe społeczeństwo. Wynika to między innymi z faktu, iż powinny być one organizowane w interesie ogólnym, dla użyteczności społecznej. Zakładamy, że działania w obszarze usług społecznych mogą zmienić obraz polityki społecznej w Polsce, jak i udział organizacji obywatelskich zarówno w ich planowaniu, jak realizacji.

Regionalna Platforma Usług Społecznych

Wychodząc naprzeciw potrzebom społeczeństwa, Federacja FOSa w 2015 roku zainicjowała utworzenie Regionalnej Platformy Usług Społecznych (RPUS) w województwie warmińsko-mazurskim, która funkcjonuje i ciągle się rozwija.

W 2019 roku, kolejnym funkcjonowania RPUS zorganizowane zostały dwa oficjalne spotkania. Pierwsze spotkanie zorganizowane wspólnie z ROPS odbyło 24 maja i nosiło tytuł *Świetlice – Profesjonalne miejsca pracy z dziećmi, młodzieżą i rodzinami*. Uczestniczyli w nim przedstawiciele instytucji samorządowych i oraz organizacji prowadzących świetlice, bądź zainteresowani ich prowadzeniem. Spotkanie było elementem wypracowywania standardu/modelu świetlicy, który miałby funkcjonować w naszym regionie z pomocą środków unijnych. Dzięki zebrany materiałom ROPS mógł przedstawić konkretne propozycje, które powinny zostać wzięte pod uwagę w trakcie tworzenia nowego planu zagospodarowania finansów z UE.

Z kolei drugie spotkanie – seminarium pn. *W poszukiwaniu ukrytych potencjałów...* odbyło się 11 grudnia. Podczas spotkania rozpoczęliśmy debatę nad kondycją pracy środowiskowej z punktu widzenia różnych podmiotów (instytucji administracji publicznej i samorządowej, sektora pozarządowego, szkół, domów kultury, policji, szpitali i in.). Naszym celem było przyjrzenie się, jak wygląda ona na Warmii i Mazurach, określenie potrzeb oraz kierunków koniecznych działań. Podczas spotkania podjęliśmy próbę wypracowania rekomendacji dla różnych obszarów, w tym w szczególności: środowisko-szkoła, środowisko-rodzina, rodzina-szkoła,

świetlice-szkoła i inne. Z zebranych przez nas informacji wynika, że jest to bardzo istotny temat, szczególnie w perspektywie nowego programowania środków unijnych i planowania przyszłych działaniach w naszym regionie.

Efekty prac RPUS to m.in. wypracowanie rekomendacji/stanowiska dotyczącego roli pracy środowiskowej w instytucjach sektora publicznego i niepublicznego i funkcji jaką pełni w nich pracownik socjalny. Spotkanie zaowocowało wymianą kontaktów pomiędzy uczestnikami i stało się przyczynkiem do dalszej dyskusji a w rezultacie konkretnych działań. Federacja FOSa wspierać będzie i kontynuuje w dalszym ciągu prace RPUS.

Dzięki funkcjonowaniu Platformy możliwa jest bardziej skuteczna zmiana społeczna. W naszym przekonaniu jest to możliwe poprzez solidne przygotowanie i zrozumienie, w jakim kierunku powinna ona podążać – na poziomie tak krajowym, jak i regionalnym, a ułatwić to mogą rzeczowe dyskusje dotyczące tematyki usług społecznych.

Działania RPUS w 2019 roku możliwe były dzięki zaangażowaniu zasobów własnych oraz partnerów Platformy.

Wsparcie/usługi organizacji

To działanie stałe, realizowane statutowo zarówno poprzez projekty, jak i oparte na zaangażowaniu własnym. W 2019 r. wykonano szereg działań w tym obszarze:

- animatorzy, zatrudnieni w ramach projektów (ok. 10 osób), pracujący ze społecznościami lokalnymi, wspierali również lokalne organizacje, grupy nieformalne w rozwoju, planowaniu i realizacji działań, budowaniu współpracy z samorządem i in.,
- wsparcie eksperckie – w odpowiedzi na zapotrzebowanie organizacji eksperci z biura Federacji oraz poleceni przez Federację świadczyli usługi eksperckie, prowadząc szkolenia, seminaria, doradztwo, występując na konferencjach i in.;
- wsparcie organizacji branżowych, np. seniorskich – w wymiarze podobnym jak wyżej;
- wsparcie w tworzeniu i realizacji projektów – wsparcie realizowane stale. Pomogliśmy wielu organizacjom w stworzeniu projektów, koncepcji projektowych.

Jesteśmy też partnerem lub liderem w szeregu projektów, co umożliwia organizacjom zdobycie doświadczenia i pozyskanie środków na realizację działań statutowych;

- wsparcie edukacyjne – organizacja szkoleń, seminariów, konferencji
- pomoc w promocji – umożliwianie realizacji materiałów filmowych, prezentacja doświadczeń organizacji na wielu forach regionalnych, krajowych i zagranicznych (w tym także organizacja wizyt studyjnych), publikacja materiałów (m.in. w piśmie Generacja), in.;
- zgłoszenia do nagród – to kolejna z form wsparcia, pozwalająca na promocję i wzmocnienie marki organizacji bez dużych nakładów na reklamę. W 2019 r. zgłosiliśmy lub pomogliśmy w zgłoszeniu szeregu organizacji, działaczy społecznych do konkursów, nagród;
- angażowanie przedstawicieli, pracowników organizacji w realizację działań projektowych, jako np. prowadzący warsztaty, asystenci pomocy rodzinie i in.;
- pomoc w nawiązywaniu kontaktów z potencjalnymi partnerami, w tym z zagranicy, organizacji wyjazdów zagranicznych oraz wizyt gości z zagranicy w społecznościach lokalnych;
- wsparcie bezpośrednie – m.in. organizacji kombatanckich i in. Od 6 lat Federacja FOSa realizuje stałą współpracę ze stowarzyszeniami ofiar narodowego socjalizmu, którym regularnie jest świadczona pomoc i wsparcie w bieżących działaniach administracyjnych. Związki objęte pomocą to: Związek Inwalidów Wojennych RP w Ławie oraz Związek Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych w Olsztynie z siedzibą w Ławie. Pomoc polega na przekazywaniu materiałów biurowych, zorganizowaniu spotkań, pomoc przy formalnościach administracyjnych; Ponadto w ramach akcji FOSa dzieciom wspieraliśmy Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Warmińsko-Mazurski.
- integracja i wymiana doświadczeń – realizowana m.in. poprzez wsparcie sieci.

Dobre miejsca

W województwie warmińsko–mazurskim jest ok. 2400 wsi; co prawda nie ma dokładnych danych, ale jeśli liczyć, że w co trzeciej z nich istnieje świetlica, mamy ich

około 800, może nawet 1000. Tysiąc miejsc z potencjałem, często niestety niewykorzystanym. Świetlice nie są ujęte w żadnym systemie stałej pracy. Podlegają albo pod ośrodki kultury, albo pod ośrodki pomocy społecznej, albo bezpośrednio pod Urząd Gminy, są też takie prowadzone przez lokalne organizacje. Osoby w nich pracujące albo angażują się społecznie, albo zatrudnione są na umowę zlecenie, gdzie 500 zł miesięcznie to już dużo. Czasami zatrudniane są na umowę o pracę, najczęściej w ramach prac interwencyjnych, na kilka miesięcy. Osoby pracujące w świetlicach odpowiadają za stan techniczny budynku i mienie, a jednocześnie prowadzą zajęcia, starają się angażować mieszkańców i budować ofertę dla mieszkańców. Niestety, nie mają praktycznie dostępu do edukacji, bazują więc na swojej intuicji, umiejętnościach, doświadczeniu. Stan techniczny świetlic i ich wyposażenie pozostawia wiele do życzenia. Co prawda coraz więcej świetlic to nowe lub wyremontowane budynki, zdarzają się jednak przypadki, że są zamknięte, a wiele z nich lata świetności ma dawno za sobą. Bieżąca, ale niezwykle istotna potrzeba to materiały na codzienne funkcjonowanie. Społeczności zgromadzone dookoła świetlic radzą sobie jak mogą. Codzienna walka o podstawowe materiały odbija się jednak na ofercie świetlic.

Federacja FOSa od wielu lat aktywnie działa na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich i małych miast. Marzy nam się świetlica wiejska jako profesjonalne miejsce pracy z dziećmi i młodzieżą oraz rodziną i całą społecznością. Gromadzimy koalicję dookoła tej idei, budujemy standard takiego miejsca, testujemy je i prowadzimy edukację kadry. Mamy jednak świadomość, że rozwiązania systemowe wymagają czasu i sukcesem będzie osiągnięcie zamierzonej zmiany choć w części. Z drugiej strony zależy nam na wprowadzeniu zmiany w konkretnej społeczności w jak najszybszym czasie.

Dlatego w 2019 roku zainicjowaliśmy kampanię *Wspieramy Dobre Miejsca*. W jej ramach łączymy dobrych ludzi – chcących pomóc, z dobrymi miejscami – świetlicami potrzebującymi wsparcia. Kontaktujemy się z firmami, instytucjami oraz prywatnymi osobami, które wspomogłyby nasze działania przekazując na rzecz świetlic przede wszystkim: zeszyty, notesy, papier w różnych formatach, materiały plastyczne, długopisy, ołówki kredki, pisaki, gry planszowe, tablety itp. Federacja FOSa może przekazać zebrane materiały ale sam darczyńca może również sam wysłać do

wybranej świetlicy. Uruchomiliśmy adres e-mailowy dobremiejsce@federacjafośa.pl dla świetlic w potrzebie i tych, którzy gotowi są pomóc.

VIII. Obszary działań – BADANIA SPOŁECZNE, PUBLIKACJE

Wstęp

W zasadzie od początku funkcjonowania, działaniom Federacji FOSA towarzyszą naukowcy z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, jak również inne osoby naukowo zajmujące się obszarami związanymi z polityką społeczną, pracą socjalną, andragogiką, gerontologią czy socjologią. Efektem tej współpracy jest między innymi funkcjonowanie Instytutu Studiów Społeczno-Edukacyjnych, liczne publikacje oraz profesjonalnie prowadzone diagnozy społeczne, czy inne badania dotyczące potrzeb, oczekiwań oraz możliwości zarówno organizacji/institucji, jak i poszczególnych grup odbiorców działań Federacji FOSA. W 2019 roku również z dużym zaangażowaniem kontynuowaliśmy te działania.

Instytut Studiów Społeczno-Edukacyjnych

Instytut Studiów Społeczno-Edukacyjnych (ISSE) to stały zespół ekspertów i badaczy, osób łączących wiedzę teoretyczną i praktyczną z obszaru pedagogiki społecznej, pracy socjalnej oraz polityki społecznej, a także animacji i aktywności lokalnej. Trzon Instytutu stanowią pracownicy naukowcy Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz pracownicy i współpracownicy biura Federacji FOSA. Funkcję dyrektora ISSE od początku istnienia, tj. od 2014 r. pełni dr Katarzyna Białobrzeska adiunkt w Katedrze Pedagogiki Społecznej UWM w Olsztynie. Za koordynację prac Instytutu oraz tworzenie przestrzeni do współpracy merytorycznej odpowiada Federacja FOSA, w której strukturach on funkcjonuje.

Działalność ISSE koncentruje się wokół działań wpisujących się w hasło przewodnie – „W poszukiwaniu, rozwijaniu i wzmacnianiu sił społecznych”. Misją przyświecającą naszemu projektowi jest prowadzenie długofalowych działań mających na celu wypracowanie nowej jakości dialogu i współpracy między akademikami i praktykami oraz instytucjami, działającymi na rzecz aktywizacji i rozwoju społeczności lokalnych oraz pobudzania sił społecznych. Wychodzimy z założenia, że zmiany społeczne a co za tym idzie rozwój społeczny, mogą być stymulowane poprzez pobudzanie sił drzemających w środowisku lokalnym i aktywowanie jego zasobów. Wierzymy w siłę sprawczą dialogu, współpracy i edukacji a także sens pracy społecznej, która

w Polsce ma bogatą tradycję. Uważamy, że nadanie prakseologicznego charakteru współpracy środowiska naukowego i praktyków w oparciu o transdyscyplinarną i holistyczną perspektywę pozwoli nam osiągnąć założone cele. Zakładane w ramach Instytutu działania mają charakter otwarty, bazujący na kreatywnym odczytywaniu rzeczywistości społecznej i dynamicznym odpowiadaniu na jej zapotrzebowania.

W ramach funkcjonowania Instytutu Studiów Społeczno-Edukacyjnych, oprócz stałej pracy koncepcyjnej oraz analityczno-badawczej w 2019 roku:

- przedstawiciele Instytutu brali udział w przygotowaniu diagnoz do wniosków projektowych;
- w ramach łączenia teorii z praktyką studenci realizowali praktyki, organizowane były również spotkania dla studentów;
- organizowane były spotkania członków Instytutu.

Badania

W 2019 roku badania społeczne prowadzone w Federacji FOSa wykorzystywane były do przygotowywania wniosków konkursowych o dofinansowanie i opierały się na zbieraniu materiałów dotyczących potrzeb, barier związanych z obszarem aktywizacji społecznej i zawodowej, rozwoju usług społecznych i innych.

Federacja FOSa współpracowała również z dr Małgorzatą Ciczekowską-Giedziun (adiunkt, Wydział Nauk Społecznych, UWM w Olsztynie), realizując badania dotyczące *Wielowymiarowości pracy asystentów rodziny*. Celem badań było poznanie różnych wymiarów pracy asystentów rodzin, a dokładniej czynników sprzyjających i ograniczających tę pracę. Problematyka badawcza koncentrowała się na następujących aspektach: problemy dominujące w rodzinach, z którymi pracują asystenci rodzin, czynniki ułatwiające pracę, trudności napotymane w codziennej praktyce asystentów rodzin oraz obszary wymagające doskonalenia. W wymiarze praktycznym uzyskane wnioski z badań stanowiły podstawę do określenia rekomendacji służących usprawnieniu pracy asystentów rodziny. Ponadto wyniki badań dostarczyły wiedzy, którą będzie można wykorzystywać w kształceniu i doskonaleniu asystentów rodzin. W badaniu uczestniczyli między innymi pracownicy Federacji FOSa zatrudnieni w charakterze asystentów pomocy rodzinie a także

asystenci rodziny pracujący w ośrodkach pomocy społecznej współpracujących z FOSą. Na podstawie zrealizowanych badań powstał raport oraz rekomendacje, które przekazujemy asystentom i wykorzystujemy w codziennej pracy z rodzinami.

Publikacje

Jeden z członków Instytutu Studiów Społeczno-Edukacyjnych, dr Cezary Kurkowski opublikował w 2019 roku książkę pt. *Kształtowanie się wspólnoty i sił społecznych na Warmii i Mazurach. Studium socjopedagogiczne*. Zebranie materiału do badań możliwe było między innymi dzięki współpracy Federacji FOSa z badanymi środowiskami.

Ponadto w 2019 roku Monika Hausman-Pniewska kontynuowała współpracę z EPALE publikując na platformie artykuły związane z edukacją osób dorosłych, w tym wiele z nich inspirowane było działaniami Federacji FOSa.

Federacja FOSa

Biuro

Biuro FOSy ma powierzchnię 300 m² i jest podzielone na kilkanaście samodzielnych pokoi. Każdy z nich wyposażony jest w niezbędny sprzęt biurowy. Dodatkowo Federacja FOSa dysponuje salą szkoleniową (wyposażoną w stoły i fotele, rzutnik, multimedialną tablicę flipchartową, nagłośnienie), salkami doradczymi oraz zapleczem sanitarnym i socjalnym.

Federacja FOSa to także zespół osób pracujących w biurze olsztyńskim (i nie tylko) realizujący projekty i wypełniający inne misyjne działania FOSy.

Pracownicy

W 2019 roku Federacja FOSa zatrudniała 78 etatowych pracowników (w układzie alfabetycznym):

- Bartłomiej Głuszak – specjalista ds. monitoringu/animador
- Piotr Pniewski – dyrektor biura
- Marta Liberadzka – wicedyrektorka biura/koordynator projektów
- Monika Hausman-Pniewska – specjalistka ds. HR/animatorka/koordynatorka konferencji grupy rodzinnej
- Marek Zbytniewski – lider zespołu ds. aktywizacji społeczno-zawodowej/Jobscout
- Anna Książak-Gregorczyk – jobscout/opiekunka grup samopomocowych
- Anna Liberadzka – główna księgową
- Anna Kupis – pracownica socjalna (od maja)
- Anna Zimowska-Kryczka – trenerka pracy (od maja)
- Anna Zyśk – psycholożka
- Aneta Fabisiak Hill – pracownica socjalna/kierowniczką KIS
- Agnieszka Dobosz-Szmigiel – pracownica socjalna
- Agnieszka Wieczorek – pracownica socjalna (od czerwca)
- Agnieszka Wnukiewicz – psycholożka (do lipca)
- Agnieszka Wrońska – asystentka pomocy rodzinie (do lipca)
- Aleksandra Paczkowska – opiekunka nad dziećmi/opiekunka dzienny
- Andrzej Kędzierski – psycholog
- Barbara Ciszewska – osoba sprzątająca
- Barbara Jarmołowicz – asystentka pomocy rodzinie (od kwietnia do lipca)
- Beata Jakubiak – animatorka, asystentka pomocy rodzinie
- Beata Nadziejko-Głuszak – brokerka usług edukacyjnych

- Bogusław Bohutyn – psycholog (od kwietnia do lipca)
- Dorota Jeżowska-Olszewska – specjalistka ds. kadr i płac (od października)
- Edyta Rodziewicz – opiekunka dzienna (od listopada)
- Elżbieta Puchalska trenerka pracy/doradczyni zawodowa (od maja)
- Iwona Leończyk – psycholożka
- Izabela Hermanowicz – księgowa (do września)
- Izabela Pawluczyk-Myczkowska – asystentka pomocy rodzinie (do lipca)
- Janusz Mazurkiewicz – animator/koordynator wolontariatu (od kwietnia)
- Joanna Chrzanowska-Osipiak – opiekunka nad dziećmi/ pracownica socjalna
- Joanna Domańska – opiekunka osobista jobfirma
- Joanna Wiśniewska – asystentka koordynatora projektu/ pracownica socjalna (od maja do lipca)
- Jolanta Larenta – animatorka
- Jolanta Witkowska – opiekunka nad dziećmi/asystentka pomocy rodzinie
- Julia Larenta – animatorka/ pracownica socjalna
- Katarzyna Brudzińska – asystentka pomocy rodzinie (do lipca)
- Katarzyna Chwieduk – psycholożka
- Katarzyna Janków-Mazurkiewicz – trenerka wsparcia (od lutego)
- Katarzyna Sosnowska – koordynatorka projektu/trenerka pracy
- Krzysztof Marusiński – zastępca rzecznika praw osób starszych województwa warmińsko-mazurskiego
- Krzysztof Stroiński – kierowca
- Maciej Soroka – koordynator projektu/pracownik socjalny (do października)
- Magdalena Chojnacka – animatorka
- Małgorzata Bach – pracownica socjalna (od maja do sierpnia)
- Małgorzata Górská – asystentka ds. księgowości
- Małgorzata Jacuńska – opiekunka nad dziećmi i osobami zależnymi/opiekunka dzienny (do grudnia)
- Małgorzata Kozłowska – animatorka
- Magdalena Podborowska – psycholożka (do października)
- Małgorzata Walas – animatorka (do września)
- Małgorzata Ostrowska – asystentka pomocy rodzinie (do lipca)
- Małgorzata Dębicka – animatorka (do lipca)
- Marcin Borkowski – psycholog
- Mariusz Mazurkiewicz – trener pracy
- Marta Werner – pracownica socjalna (od września)
- Martyna Lech – asystentka pomocy rodzinie (do lipca)
- Martyna Szakiewicz – psycholożka (do września)
- Marzena Buturla – asystentka pomocy rodzinie (do lipca)
- Michał Głuszak – tłumacz (od lutego)
- Michał Kupisz – animator (od lutego)

- Milena Jędrzejewska – opiekunka nad dziećmi/opiekunka dzienna
- Monika Lange – doradczyni zawodowa
- Monika Stanka – sekretarka/ opiekunka nad dziećmi i osobami zależnymi
- Natalia Preilowska – asystentka koordynatora projektu/brokerka usług edukacyjnych
- Olga Łukasik – psycholożka (do kwietnia)
- Paulina Dobrzańska – trenerka pracy/animatorka
- Paulina Karwowska – koordynatorka projektu/asystentka pomocy rodzinie
- Paulina Kędzierska – koordynatorka projektu/trenerka pracy
- Paulina Korwek – animatorka/koordynatorka wolontariatu (od marca)
- Paulina Popławska – księgową
- Paulina Różycka – asystentka pomocy rodzinie (do marca)
- Paweł Pietrzak – opiekun naddziećmi i osobami zależnymi/specjalista ds. informacji
- Ramona Gasperowicz-Paszkowska – trenerka pracy
- Sara Lipner – animatorka (do lipca)
- Stanisław Brzozowski – rzecznik praw osób starszych województwa warmińsko-mazurskiego/animatorka
- Tomasz Czarniewski – koordynator projektu/pracownik socjalny
- Tomasz Tokarczyk – obsługa administracyjno-biurowa,
- Weronika Szewalje –koordynatorka projektów
- Wioleta Elbruda – trenerka pracy

Działalność gospodarcza

Działalność gospodarcza prowadzona w Federacji FOSa służy stabilizacji działalności w takich obszarach, jak zapewnienie wkładu własnego, pokrycie niezbędnych w funkcjonowaniu wydatków itp. W kontekście rodzaju działań świadczymy przede wszystkim usługi związane z naszym doświadczeniem.

W ramach działalności gospodarczej w 2019 r. Federacja FOSa zrealizowała m.in.: dwie wizyty studyjne w dn. 27 czerwca i 18-19 listopada; szkolenie dla Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną; działania informacyjno-promocyjne dot. Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego i inne jak np. wynajem sali.

W 2019 roku Federacja FOSa kontynuowała świadczenie monitoringu dotacji i obsługę promocyjną wspólnot mieszkaniowych przystępujących do programu rewitalizacji w ramach RPO .

Zdecydowana większość wymienionych działań, mimo że realizowanych w celu wzmocnienia finansowego, wpisuje się w misję Federacji, jak działania animacyjne, edukacyjne czy konsultacyjne.

Nagrody i osiągnięcia

19 czerwca 2019 roku w Olsztynie odbyło się drugie Warmińsko-Mazurskie Forum Organizacji Pozarządowych. A w jego ramach – Gala XVI edycji Konkursu "Godni Naśladowania" Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wyróżnienie specjalne trafiło do Stowarzyszenia Inicjatyw Rodzinnych – to wyróżnienie i nagroda przyznana przez Federację Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa. Tytułem „Godni Naśladowania” Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego nagradza organizacje oraz ludzi, których aktywność wpływa na pozytywne zmiany w otoczeniu oraz na rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Służy to promowaniu kreatywności, zaangażowania, zaufania bezinteresowności oraz otwartości na współdziałanie. Dając przykłady, ROPWWM pragnie zaszczepiać w mieszkańcach Regionu Warmii i Mazur przekonanie, że można i warto pracować na rzecz innych ludzi. W edycji Konkursu w 2019 roku statuetki „Godnych Naśladowania” oraz nagrody i ROPWWM przyznało wyróżnienia w czterech kategoriach: Organizacja, Pozarządowiec, Samorząd oraz Przedsiębiorca. Wśród nominowanych w 2019 roku znalazła się Beata Jakubiak, pracownik Federacji FOSa.

Od kilku lat doceniamy tych, którzy podejmują innowacyjne działania w obszarze pomocy społecznej, konkurs „Społecznicy FOSy”, wpisuje się w naszą misję. W 2019 roku tytuł „Społecznika FOSy”, za całokształt działań, zwłaszcza na rzecz wspierania Polaków na Litwie oraz sieciowania organizacji kresowych na Warmii i Mazurach otrzymał Paweł Bielinowicz, przewodniczący Warmińsko-Mazurskiej Koalicji Kresowian, współinicjator i współorganizator Europejskich Spotkań Polskich Uniwersytetów III Wieku. Pana Pawła Bielinowicza nagrodziliśmy również nagrodą finansową w kwocie 1000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wskazanego przez niego przedsięwzięcia organizacji, w której działa. Wyróżnienie za całokształt działań, przyznaliśmy Uniwersytetowi III Wieku z Morąga. UTW Morąg, jeden z najaktywniejszych w regionie, od lat realizuje szereg działań na rzecz środowiska seniorskiego (w tym wykłady na wsiach) oraz m.in. prowadzi miejską galerię.

Uniwersytet III Wieku w Morągu otrzymał nagrodę finansowa w kwocie 500 zł. Wyróżnienie otrzymała też Fundacja „Przyszłość dla Dzieci” z Olsztyna, która wspiera chore dzieci z całego województwa warmińsko-mazurskiego. Jedną z jej sztandarowych akcji jest ogólnopolska kampania *Kilometry Dobra*, której celem jest zebranie i ułożenie nieprzerwanego i jak najdłuższego ciągu monet o nominale 1 zł. W ramach akcji fundacja zebrała w 2019 roku 105 610, 11 zł, z której ułożyła 2,4 km DOBRA, co dało jej pierwsze miejsce wśród 48 zgłoszonych miast w Polsce. Uroczysta gala odbyła się 8 października 2019 roku.

W czasie uroczystej gali jubileuszowej z okazji 15-lecia Federacji FOSa, która odbyła się 23 września 2019 roku, prezes Zarządu – Batłomiej Głuszak, otrzymał medal za zasługi dla Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych. Odznaczenie przekazał Karol Jacuński, prezes okręgowego koła Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych w Olsztynie. Karol Jacuński był zasłużonym działaczem kombatanckim i społecznym.

14 listopada 2019 roku podczas uroczystej gali na olsztyńskim Zamku wręczone zostały „Nagrody i Wyróżnienia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej”. Indywidualne nagrody oraz wyróżnienia przyznawane są pracownikom pomocy i integracji społecznej, a także aktywnym liderom organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego. Przyznawane są także nagrody zespołowe – otrzymują je jednostki organizacyjnej pomocy i integracji społecznej oraz organizacje pozarządowe. W 2019 roku z rekomendacji FOSy indywidualne wyróżnienia marszałek przyznał m.in. Marcie Florkowskiej z Elbląskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Pozarządowych i Ewie Kordaczuk dyrektorce Oddziału Fundacji Laurentius w Olsztynie oraz Krzysztofowi Marusińskiemu, prezesowi Mazurskiego Stowarzyszenia Aktywności Lokalnej w Orzyszu, zastępcy rzecznika praw osób starszych, a także redaktorowi magazynu „Generacja”. Wśród nagrodzonych przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego była również Jagoda Lipska, prezes Stowarzyszenia na Rzecz Osób Starszych i Niepełnosprawnych „Razem” w Olsztynku, będącego naszą organizacją członkowską.

W listopadzie 2019 roku naszym sukcesem był również udział w międzynarodowym konkursie *Social Innovation to Tackle Energy Poverty* – był to wynik współpracy

z organizacją Ashoka w Polsce i Schneider Electric Foundation (Fundacja Schneider Electric, pod egidą Foundation de France i Ashoki podejmuje zobowiązanie wsparcia w poprawie warunków życia milionów ludzi zmagających się z ubóstwem energetycznym w Europie. Oferując pomoc najbardziej innowacyjnym przedsiębiorcom społecznym w Europie wspierają mieszkańców w walce z ubóstwem energetycznym i pomagają osiągnąć stabilność energetyczną), którego rozstrzygnięcie odbyło się w Brukseli. Wzięliśmy w nim udział prezentując innowacyjną grę edukacyjną pn. „Efektywne zarządzanie zasobami”, wykorzystywaną w pracy z odbiorcami naszych działań. Gra zdobyła uznanie jury oraz jeden z pięciu grantów – 3,5 tysiąca Euro. Do konkursu zgłoszono 15 projektów z naszej części Europy, poza Polską z Czech, Rumunii, Węgier i Bułgarii. W Brukseli grę prezentowali Aneta Fabisiak-Hill, Bartłomiej Głuszak i Marek Zbytniewski

Nasza organizacja członkowska Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Arka” w Olsztynie otrzymało Nagrodę im. Michała Lengowskiego. Przyznaje ją Zarząd Oddziału Okręgowego Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana” w Olsztynie. Nagroda im. Michała Lengowskiego przyznawana jest od 1967 roku. Patronuje jej poeta, działacz społeczny. Uroczystość wręczenia odbyła się w 2019 roku po raz dziewiętnasty. Nagroda przyznawana jest organizacjom, które dbają o małżeństwo, rodzinę, wychowanie dzieci.

Nagrodami z okazji Dnia Pracownika Socjalnego uhonorowano Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną w Elblągu. Prezydent Miasta Elbląga – Witold Wróblewski wręczył nagrody Marcie Sulińskiej-Dudzik ze Środowiskowego Domu Samopomocy oraz Dariuszowi Piwcewiczowi z Warsztatu Terapii Zajęciowej w Elblągu. Nagrody są przyznawane za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej.

Stowarzyszenie „Jesteśmy Razem” z Górowa Iławeckiego zostało nagrodzone w czasie XXXIV Gali Wolontariuszy. Samorządowcy z poszczególnych gmin powiatu bartoszyckiego wręczyli nagrody najbardziej zasłużonym wolontariuszom i społecznikom. W tym gronie znalazła się Anna Baczewska – kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Centrum Barka, która otrzymała nagrodę Wolontariusz Roku.

Maria Popieluch prezeska Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Chorobą Nowotworową „Promyk” z Giżycka otrzymała Nagrodę św. Brunona w kategorii: „zdrowie”. Statuetki

zostały przyznane w ośmiu kategoriach, nominowanych było 34 kandydatów. Zwycięzcy otrzymali statuetki z wizerunkiem św. Brunona – patrona miasta Giżycko, listy gratulacyjne i nagrody finansowe.

Ciała dialogu

Członkowie organizacji partnerskich Federacji FOSa udzielają się również w zespołach i grupach roboczych, które wypracowują rozwiązania istotne w działalności związanej z pomocą społeczną.

Piotr Kubarewicz z Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Biskupcu jest członkiem Zespołu ds. opracowania wojewódzkiego programu rozwoju ekonomii społecznej na lata 2021 – 2025, Zespołu ds. monitoringu i ewaluacji Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego. Jest również przewodniczącym Regionalnej Platformy Współpracy na rzecz rozwoju Ekonomii Społecznej

Iwona Leszczuk z Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Biskupcu jest z kolei członkinią Powiatowej Społecznej rady ds. osób niepełnosprawnych (Powiat Olsztyński).

Prezes Stowarzyszenia „Jesteśmy Razem” – Piotr Baczewski jest członkiem m.in. Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego działającej przy Marszałku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zespołu doradczego Wojewody Warmińsko-Mazurskiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz Przewodniczącym Powiatowej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

Wiceprezes Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Morągu – Jerzy Konopko, jest członkiem komisji ds. rozwoju turystyki oraz komisji ds. aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Udział w pracach wielu zespołów może również pochwalić się Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Iławie.

Kierownik WTZ – Marian Wilkowski jest członkiem Zespołu Konsultacyjnego ds. Osób Niepełnosprawnych przy Burmistrzu Miasta Iława, zespołu ds. Ekonomii Społecznej Powiatu Iławskiego. Marian Wilkowski jest również przewodniczącym Powiatowej

Społecznej Rady ds. osób niepełnosprawnych oraz wiceprzewodniczącym Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. ON (Marian Wilkowski – przedstawiciel Federacji FOSa). Marian Wilkowski jest również przewodniczącym Rady Programowej Ogólnopolskiego Forum WTZ Województwa Warmińsko – Mazurskiego. Zasiada w prezydium Regionalnej Platformy na rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Warmińsko - Mazurskiego (Marian Wilkowski – jako Przewodniczący Forum WTZ Województwa Warmińsko – Mazurskiego). W radzie Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko – Mazurskiego Marian Wilkowski – jako Przewodniczący Forum WTZ Województwa Warmińsko – Mazurskiego. Na swoim koncie ma także udział w pracach Zespołu Monitorującego „Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020” (Kierownik WTZ).

Przedstawiciele koła PSONI w Elblągu aktywnie udzielają się m.in. w Forum Środowiskowych Domów Samopomocy, gdzie Aleksandra Kojtych z PSONI w Elblągu jest jego przewodniczącą. Jest również członkiem zespołu doradczego wojewody warmińsko-mazurskiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Michalina Dulny jest członkiem Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych działającej przy Marszałku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Adrian Płączyński jest sekretarzem Rady Elbląskich Organizacji Pozarządowych oraz członkiem Elbląskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Jerzy Terlikowski oraz Aleksandra Kojtych są członkami zespołu ds. wypracowania programu na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Elblągu.

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Arka” w Olsztynie znajduje się w zespole monitorowania programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień przy Marszałku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Marian Nadziejko, prezes Stowarzyszenia Opieki Paliatywno-Hospicyjnej i Długotrwale Unieruchomionych „Pomocna Dłoń” w Braniewie zasiada m.in. w komisji ds. wspierania i promocji ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim oraz w zespole interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy Burmistrzu Miasta Braniewa. Działa też w Radzie Działalności Pożytku Publicznego oraz Radzie Rynku Pracy przy PUP Braniewo oraz Radzie

Organizacji Pozarządowych działającej przy Staroście Powiatu Braniewskiego. W tej ostatniej pełni rolę przewodniczącego.

15 lat Federacji FOSa

Myśl o stworzeniu federacji, która skupiałaby organizacje działające w obszarze pomocy społecznej, zrodziła się w 2004 roku. Poprzedziły ją analizy kondycji trzeciego sektora województwa warmińsko-mazurskiego i poczucie konieczności stworzenia struktury, sprawnego forum współpracy między organizacjami socjalnymi. Jeszcze w tym samym roku – 2004, pomysł został wcielony w życie – uchwałę o powołaniu Federacji Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa jednogłośnie podjęło 15 organizacji z regionu.

Dziś FOSa działa jako koalicja niemal 100 organizacji, instytucji współpracujących, partnerów zagranicznych. To nasza siła i nasz potencjał. Wspólnie działamy na rzecz seniorów i młodzieży, wspieramy i promujemy innowacje, rozwijamy Centra Wolontariatu, organizujemy międzynarodowe wymiany wolontariuszy 50+ i działamy w wielu innych ważnych obszarach. Współpracujemy z ponad 10 partnerami z Europy. Efektywnie rozwiązujemy problemy społeczne regionu.

W 2019 roku Federacja FOSa obchodziła jubileusz swojego istnienia. W związku z tym przez cały rok organizowane były różnego rodzaju wydarzenia, akcje, wykłady, konkursy oraz I Bieg Pozarządowy – wieńczący obchody jubileuszu. Gala Jubileuszowa odbyła się 23 września. Było to święto całego sektora pozarządowego w regionie. Odbyła się ona w sali projekcyjnej Olsztyńskiego Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego. Wzięli w niej udział m.in. przedstawiciele organizacji członkowskich i partnerskich, reprezentanci jednostek samorządowych oraz współpracujących z Federacją FOSa urzędów oraz oczywiście uczestnicy naszych projektów. Honory gospodarza pełnił, współzałożyciel Federacji FOSa i od samego początku Prezes Zarządu – Bartłomiej Głuszak. Gośćmi specjalnymi jubileuszu byli prof. Lichia Saner-Yiu oraz prof. Raymond Saner ze Szwajcarii, którzy zajmują się m.in. wyzwaniem stojącym przed organizacjami samorządowymi i działaniami, które podpowiadają, w jaki sposób organizacje pozarządowe mogą wpływać na zrównoważony rozwój społeczeństwa.

W czasie gali poznaliśmy „Społeczników FOSy” oraz rozstrzygnęliśmy plebiscyt „Gazety Olsztyńskiej” na „Urzędnika z misją”. Laureatką plebiscytu na „Urzędnika z misją” została dr Katarzyna Karolska z Urzędu Miasta w Giżycku. Z kolei „Społecznikiem FOSy” Paweł Bielinowicz.

Wielkie wrażenie na wszystkich obecnych zrobił, kończący część oficjalną jubileuszu, występ Teatru „Przebudzeni” działający przy kole Polskiego Towarzystwa Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Ostródzie.

Kolejnego dnia, 24 września, obchody jubileuszu przeniosły się do Lidzbarka Warmińskiego, gdzie odbyły się panele warsztatowe, w których wzięli udział przedstawiciele m.in. organizacji członkowskich. Tutaj poszerzoną prezentację na temat „Wpływu organizacji z sektora non-profit na zrównoważony rozwój ” ponownie wygłosili prof. Lichia Saner-Yiu oraz prof. Raymond Saner – jest wykładowcą z zakresu organizacji i zarządzania międzynarodowego Uniwersytetu w Bazylei oraz nauk politycznych na uczelniach europejskich i amerykańskich. To współzałożyciel CSEND – The Centre for Socio-Eco-Nomic Development, pozarządowej organizacji badań i rozwoju oraz dyrektor biura Dialogu Dyplomatycznego w Szwajcarii. Członek licznych międzynarodowych instytutów i towarzystw z zakresu biznesu, administracji i psychologii zarządzania. O sektorze non profit opowiadała również prof. Lichia Saner-Yiu, współzałożycielka CSEND. Habilitację z psychologii organizacji uzyskała na Uniwersytecie Columbia. Prof. Yiu ma ponad 20-letnie doświadczenie jako doradca rządów i organizacji międzynarodowych w zakresie rozwoju organizacyjnego i reformy administracji publicznej.

W drugim dniu odbyły się również inne ciekawe panele warsztatowe. Warsztat praktyczny z grą „Silver Sharing, jako metodą pracy z osobami starszymi” poprowadziły Monika Hausman-Pniewska oraz Anna Książak-Gregorczyk z Federacji FOSa. O tym, jak wygląda „Wolontariat bez granic i barier. Sylwetka współczesnego wolontariusza/ki” mówili Gabriela Zimirowska z Regionalnego Centrum Wolontariatu w Elblągu i Marek Zbytniewski z Federacji FOSa. Oni byli też prowadzącymi kolejnego ciekawego panelu na temat pracy z wolontariuszami. Warsztaty z grą edukacyjną „Efektywne zarządzanie zasobami” jako narzędzie pracy z osobami w trudnych sytuacjach życiowych poprowadziły Katarzyna Chwieduk oraz Joanna Domańska. Interesujące zagadnienia czekały również na uczestników panelu

„Budowanie stabilizacji finansowej organizacji”, a temat poprowadzili eksperci: Lidia Kuczmierowska oraz Andrzej Pietrucha z FAOO – Fundacji Akademii Organizacji Obywatelskich.

Dwudniowe spotkanie z okazji 15-lecia było okazją do spotkań z organizacjami członkowskimi i ciekawych podsumowań, które w przyszłości dużo wniosą do codziennej pracy nie tylko organizacji związanych z Federacją FOSa.

Wydarzenia związane z jubileuszem 15-lecia Federacji FOSa, zakończył I Bieg Pozarządowy. W biegu na 5 kilometrów, poprzedzonym biegami dzieci, wzięło udział około 170 zawodników. Najmłodszy uczestnik miał ledwie dwa lata, najstarszy zbliża się do siedemdziesiątki.

I Bieg Pozarządowy był okazją do promowania roli trzeciego sektora, organizacji pozarządowych w życiu naszego społeczeństwa, w tym członkowskich i partnerskich organizacji FOSy: Banku Żywności w Olsztynie, Stowarzyszenia Arka czy Fundacji Żółty Szalik, ale także zdrowego trybu życia. Stąd poza oryginalnymi medalami (jednakowymi dla dzieci i dorosłych) i statuetkami dla zwycięzców, nagrodami były... bukiety z owoców i warzyw oraz zaproszenia na ćwiczenia rehabilitacyjne dla dorosłych, a do parków rozrywki dla dzieci. Sponsorami naszego biegu byli: Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olsztynie, Centrum Rehabilitacyjne Humanus, Drogeria i Sklep Papierniczy Testa (ul. Gębika), Studio Rehabilitacji i Modelowania Sylwetki (ul. Jagiełły), Figolandia (ul. Barcza), Park Linowy (ul. Parkowa) a także Michelin i Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Olsztynie. Medycznym zabezpieczeniem zawodów zajmowała się Pomoc Maltańska z Klebarka Wielkiego i drużyna Ochotniczej Straży Pożarnej z Nowej Wsi pod Olsztynem. Miejsca na mecie miały znaczenie drugorzędne, jednak obecność jednego z najszybszych olsztyńskich biegaczy Pawła Pszczółkowskiego zapewniła wysoki sportowy poziom zawodów. Paweł Pszczółkowski wygrał o... rozmiar buta z Wiktorem Kujawą. Wśród pań zwyciężyła Justyna Kaczmarczyk.

W I Biegu Pozarządowym wyłoniliśmy też najszybszych pozarządowców w regionie. W tej kategorii wystartowali m.in. olsztyńscy radni Mirosław Arczak i Paweł Klonowski, którzy zmienili na lepsze obraz Olsztyna jeśli chodzi o rowery, a także np. dyrygent słynnego na cały świat olsztyńskiego chóru „Bel canto” Jan Połowianiuk, występujący tym razem pod szyldem proekologicznego stowarzyszenia Dzikie Życie Run Team.

W zawodach uczestniczyli także pracownicy FOŚy i ich dzieci oraz uczestnicy naszych projektów.

IX. Działania/Projekty

W 2019 roku Federacja FOSa realizowała projekty finansowane przede wszystkim z Europejskiego Funduszu Społecznego, ale także środków Komisji Europejskiej (program Erasmus+), programu Aktywizacja Społeczna Osób Starszych i Samorządu Województwa. Były to projekty skierowane w przeważającej mierze na aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz oferujące wsparcie w postaci rozmaitych usług społecznych rodzinom w trudnej sytuacji życiowej.

Tym, co wyróżniało i w dalszym ciągu będzie wyróżniać projekty Federacji jest oparcie działań na podejściu ekologicznym, zgodnie z którym najważniejsze jest wzmacnianie zdolności adaptacyjnych osób wymagających wsparcia i tworzenie sieci samopomocy i samoorganizacji lokalnych społeczności.

Charakterystyczne dla Federacji jest też śmiałe sięganie po innowacyjne rozwiązania, elastyczność w pracy z grupami docelowymi oraz wiara, że każdy z nas posiada mocne, warte wzmocnienia strony i potencjał, którego odkrycie i wspieranie pozwala wypracować trwałą, pozytywną zmianę.

Lista projektów realizowanych w 2019 roku:

1. ***Strażnicy Pamięci*** – projekt finansowany jest przez niemiecką fundację EVZ „Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość”. W latach 2014-2016 był realizowany przez FOSę w partnerstwie z organizacjami kombatanckimi: Polskim Związkiem Byłych Więźniów Politycznych, Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych (oddział w Olsztynie i koło w Ławie), Związkiem Inwalidów Wojennych RP (Zarząd Wojewódzki w Olsztynie, koło w Ławie), Stowarzyszeniem Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę (koło w Ławie), samorządami: Miastem Olsztyn, Miastem Ława, Gminą Ława - Starostwem Powiatowym w Ławie oraz podległymi im jednostkami. W projekcie brało również udział wiele organizacji pozarządowych m.in. Stowarzyszenie Przyszań w Ławie, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Ławie, spółdzielnia socjalna Humanus w Olsztynie, ale także Planetarium i Obserwatorium w Olsztynie. Projekt adresowany był do ofiar II wojny światowej z Olsztyna i Ławy. Kilkunastu osób, które jako dzieci przebywały w niemieckich obozach jako pracownicy przymusowi. W ramach projektu

zrealizowano kilkadziesiąt spotkań, wyjazdów turystycznych, imprez kulturalnych. Wydane zostały równie dwa specjalne numery magazynu „Generacja” (nr 14 i 15). Program trwał do grudnia 2019 roku. Koordynator: Paulina Karwowska. Kontakt: p.karwowska@federacjafosa.pl

2. *Rozwój usług społecznych* – Federacja FOSa, we współpracy z jednostkami samorządowymi, przystąpiła do realizacji dwóch bliźniaczych projektów na rozwój usług społecznych.

Pierwszym z nich był projekt „Rozwój usług społecznych w gminach Kolno i Biskupiec”, który realizowany był wspólnie z jednostkami samorządowymi tych gmin i objął 110 osób. Koordynatorem projektu była: Weronika Szewalje. Kontakt: w.szewalje@federacjafosa.pl

Drugi projekt to „Rozwój wysokiej jakości usług społecznych w gminach Frombork i Braniewo”, realizowany wspólnie z fundacją „Żółty szalik”, MOPS-em w Braniewie i M-GOPS we Fromborku. Projekt swoimi działaniami objął 130 osób. Koordynatorem projektu jest Maciej Soroka. Kontakt: m.soroka@federacjafosa.pl

Celem projektów było podnoszenie aktywności społecznej i poprawa sytuacji rodzinnej uczestników. W okresie ich realizacji – od 1 marca 2017 do 31 lipca 2019 roku – uczestnicy będą mogli korzystać z pomocy i porady psychologów, doradców zawodowych, asystentów rodziny, animatorów społecznych oraz innych specjalistów. Projekty finansowane są przez samorząd wojewódzki z funduszy europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

3. *W drodze do aktywności*

Projekt „W drodze do aktywności” był realizowany w okresie od 1.08.2017 do 31.10.2019 roku przez Federację FOSa, Bank Żywności w Olsztynie oraz Ośrodki Pomocy Społecznej w Barczewie, Gietrzwałdzie, Jonkowie, Olsztynie, Purdzie i Stawigudzie. Celem projektu było podniesienie stopnia aktywności społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej i zawodowej u 443 osób (263 kobiet i 180 mężczyzn) - bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących na terenie Olsztyna oraz gmin: Stawiguda, Purda, Gietrzwałd, Jonkowo i Barczewo. Projekt zakładał objęcie uczestników wieloaspektowym, interdyscyplinarnym wsparciem,

obejmującym zarówno działania o charakterze reintegracji społecznej (warsztaty kompetencji społecznych i życiowych, wsparcie psychologów, grupy wsparcia, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna, animacja lokalna), jak i aktywizacji edukacyjnej oraz zawodowej (doradztwo zawodowe, kursy zawodowe i kwalifikacyjne, staże, pośrednictwo pracy). Dodatkowo 160 uczestników wzięło udział w innowacyjnym modelu wsparcia, tzw. JOBfirmie (symulacyjnym przedsiębiorstwie), kształtującym samodzielność i nawyki niezbędne w podjęciu zatrudnienia. W efekcie projektu m.in. 280 osób (170 kobiet i 110 mężczyzn) podniosło swoją aktywność społeczną, a min. 100 osób uzyskało zatrudnienie. Koordynator projektu: Marta Liberadzka. Kontakt: m.liberadzka@federacjafofa.pl Wartość całkowita projektu: 7 415 159,27 zł, w tym wkład Funduszy Europejskich to 6 865 159,27 zł.

4. Klub Integracji Społecznej w Iłowie-Osadle – celem projektu było podniesienie aktywności społecznej i zawodowej 24 osób, w tym 16 kobiet zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 15-64 lat z tereny gminy Iłowo-Osada w ciągu 26 miesięcy. W ramach projektu wsparciem został objęty Klub Integracji Społecznej w gminie Iłowo-Osada. Dla każdego z uczestników została wypracowana Indywidualna Ścieżka Reintegracji, w oparciu o którą było realizowane wsparcie. Pomoc obejmowała cykl warsztatów motywacyjnych i kształcących kompetencje społeczne i interpersonalne oraz przedsiębiorczość, wsparcie psychologa, trenera pracy, animatora oraz doradztwo zawodowe. Uczestnicy byli kierowani na kursy zawodowe i kwalifikacyjne oraz staże u pracodawców. Efektem projektu jest podjęcie zatrudnienia przez co najmniej sześciu osób. Wszyscy uczestnicy podnieśli swoją aktywność społeczną i gotowość do zatrudnienia. Projekt realizowała Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa w partnerstwie z Gminą Iłowo-Osada (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadle ul. Staszica 1, 13-240 Iłowo-Osada). Był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Wartość: 431 125,00 zł (wkład UE: 366 456,25 zł). Okres realizacji projektu od: 1.09.2017 do 31.10.2019 roku. Koordynator projektu: Katarzyna Sosnowska. Kontakt: k.sosnowska@federacjafofa.pl

5. Kluby Integracji Społecznej w Biskupcu i Kolnie – projekt realizowany w okresie od 01.09.2017 do 31.10.2019 roku Federacja FOSa, we współpracy z gminami

Biskupiec i Kolno, realizowała projekt z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2010.

Celem projektu było podniesienie aktywności społecznej i zawodowej 44 osób, w tym 30 kobiet zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 15-64 lat z terenu gmin Biskupiec i Kolno w okresie 26 miesięcy. W ramach projektu wsparciem objęte były Kluby Integracji Społecznej w gminach Biskupiec i Kolno. Dla każdego z uczestników została wypracowana Indywidualna Ścieżka Reintegracyjna, w oparciu o którą będzie realizowane wsparcie. Obejmowała cykl warsztatów motywacyjnych oraz kształcących kompetencje społeczne i interpersonalne, jak również wsparcie psychologa, trenera pracy, animatora oraz doradztwo zawodowe. Uczestnicy będą kierowani na kursy zawodowe i kwalifikacyjne oraz staże u pracodawców. Efektem projektu było podjęcie zatrudnienia. Wszyscy uczestnicy podnieśli swoją aktywność społeczną i gotowość do zatrudnienia. Wartość projektu ogółem: 788 325,00 zł; Wkład Funduszy Europejskich: 670 076,25 zł. Koordynator projektu: Paulina Kędzierska. Kontakt: mail: p.kedzierska@federacjafosa.pl

Biuro w Biskupcu - III piętro al. Niepodległości 4a , 11-300 Biskupiec, tel. 739250620.

6. **Local and International Active Seniors** („Lokalni i międzynarodowi Aktywni Seniorzy”) projekt był finansowany z programu Erasmus+ i realizowany przez Federację FOSa wspólnie z: Community Action Dacorum (Anglia), Pistes Solidaires (Francja), REPLAY Network (Włochy), Gulbene Municipality Council (Łotwa) i Associacao Mais Cidadania (Portugalia). Celem projektu było zwiększenie wolontariatu osób w wieku 50+ (głównie mężczyzn), usprawnienie procedur w organizacjach wolontariackich, zmniejszenie poziomu izolacji społecznej oraz poprawa umiejętności czytania, liczenia i obsługi komputera wśród seniorów. W ramach projektu opracowane zostały materiały szkoleniowe, które otrzymali wolontariusze 50+ oraz organizacje pozarządowe pracujące z wolontariuszami. Odbyły się wizyty studyjne i szkolenia dla pracowników i trenerów. Przeszkolonych zostało 60 wolontariuszy (po 10 z każdego kraju) i 18 organizacji pozarządowych (po 3 z każdego kraju). Na koniec opracowano wytyczne dotyczące wolontariatu dla seniorów i organizacji pozarządowych. Projekt realizowany był w okresie od 1.10.2017 do 30.11.2019 roku. Koordynator: Marek Zbytniewski. Kontakt: m.zbytniewski@federacjafosa.pl

7. **Combat Loneliness Through Learning** („Zwalczanie samotności poprzez uczenie”) – jego celem była poprawa oferty edukacyjnej dla seniorów, które zmagają się z izolacją społeczną i samotnością. Uczenie się jest skutecznym narzędziem radzenia sobie z tymi problemami. Ułatwia wyjście z domu, nawiązywanie kontaktów z innymi oraz zapewnia interakcje społeczne i stymulację. W ramach projektu każdy z partnerów zorganizuje krótkoterminowe wspólne szkolenie dla pracowników organizacji uczestniczących w projekcie, aby dzielić się bieżącą działalnością. Będzie to też możliwość, by omówić i projektować nowe praktyki oraz ułatwi pilotażowe tworzenie samo-organizujących się grup jako sposób ciągłego zapewniania ciągłości świadczenia usług, aby umożliwić osobom starszym pozostanie aktywnymi i uczestniczącymi. Rezultatem będzie przewodnik po tym, jak uczenie się rozwiązuje izolację społeczną i samotność oraz zestaw narzędzi do tworzenia samo-zorganizowanych grup. Kształcenie ustawiczne jest ważnym czynnikiem przyczyniającym się do tego, aby ludzie pozostali aktywni, nie stali się odizolowani społecznie (z wpływem na zdrowie psychiczne) i zwiększyli krąg swoich przyjaciół, na których można polegać. To ważne w przypadku, kiedy więzy rodzinne tracą na znaczeniu, bo np. jego członkowie mają ze sobą ograniczony kontakt. Projekt uwzględnia badania z perspektywy społeczności i chce promować sposoby maksymalizacji pozytywnych rezultatów. Projekt jest skierowany do osób w wieku 65+. Średnia liczba beneficjentów: 25 na partnera ($4 \times 25 = 100$) i finansowany jest z programu Erasmus+ Unii Europejskiej. Partnerzy projektu: Community Action Dacorun (Anglia); Junapils novada Dome (Łotwa); Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSA; Universidade sénior de evora (Portugalia). Czas realizacji projektu 01.11.2017 - 31.10.2019 rok. Koordynator Julia Larenta. Kontakt: j.larenta@federacjafosa.pl

8. **Rozwój usług społecznych na obszarze rewitalizacji Olsztyna** – celem szczegółowym projektu jest zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Ma na celu podniesienie aktywności społecznej i poprawę sytuacji rodzinnej 201 osób, w tym 121 kobiet i 80 mężczyzn (10 osób z niepełnosprawnościami) zagrożonych ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczeniem społecznym, z wielu powodów, z terenu obszaru rewitalizacji Olsztyna. Projekt jest realizowany od 01.08.2018 r do 30.11.2021 roku. Uczestnikami projektu są osoby zamieszkujące na obszarze rewitalizowanym wskazanym w Programie

Rewitalizacji oraz na terytorium Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna. Wsparcie poprzedza wieloprofilowa diagnoza i przygotowanie Indywidualnej Ścieżki Reintegracji (IŚR) dla uczestników i ich rodzin. IŚR określa rodzaje wsparcia. Wsparcie w projekcie obejmuje min. trzy formy wsparcia, np.: poradnictwo specjalistyczne, wsparcie psychologa, pracę metodą Konferencji Grupy Rodzinnej, grupy samopomocowe, służące wzmocnieniu więzi rodzinnych, wyjazdy dla rodzin oraz wspólne aktywności w czasie wolnym. Projekt zakłada również cykle edukacyjne – szkołę dla rodziców, wsparcie prawidłowego funkcjonowania rodziny, warsztaty zdrowego żywienia, trening umiejętności psychospołecznych, trening asertywności, warsztaty z savoir vivre'u i wizerunku; usługi opiekuńcze dla osób zależnych, pracę socjalną, animację i pracę środowiskową oraz świetlicę z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin objętych wsparciem. Wartość całkowita projektu: 2 009 273,10 zł; wkład Funduszy Europejskich: 1 707 882,13 zł. Koordynator projektu: Marta Liberadzka. Kontakt: m.liberadzka@federacjafosa.pl

9. **Kierunek Zmiana!** – projekt dofinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia Mazury na lata 2014-2020 - Oś Priorytetowa, RPWM.11.00.00 – „Włączenie społeczne, RPWM. 11.01 - Aktywne włączenie”, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie. Poddziałanie, RPWM.11.01.01 – „Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Celem projektu było podniesienie stopnia aktywności społecznej i zawodowej 14 kobiet i 8 mężczyzn (w tym dwóch osób z niepełnosprawnością), zagrożonych wykluczeniem społecznym i/lub ubóstwem w wieku 18-64 lat zamieszkujących powiatu szczycieńskiego. Wartość projektu 395 356, 40 PLN Okres realizacji: od 1.12.2018 do 31.12.2019 roku. Koordynatorzy projektu: Maciej Soroka. Kontakt: m.soroka@federacjafosa.pl; Julia Larenta: j.larenta@federacjafosa.pl;

10. **Kierunek Aktywność!** – 1 grudnia 2018 Federacja FOSa we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Społeczności Lokalnej Miasta i Gminy Susz Arka rozpoczyna realizację projektu „Kierunek Aktywność!”. Projekt realizowany przez Federację Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego dofinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia Mazury na lata 2014-2020. Oś

Priorytetowa RPWM.11.00.00 Włączenie społeczne, RPWM. 11.01.00 Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie, Poddziałanie RPWM.11.01.01 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem projektu jest podniesienie stopnia aktywności społecznej i zawodowej 11 kobiet i 7 mężczyzn, zagrożonych wykluczeniem społecznym i/lub ubóstwem w wieku 18–64 lat, zamieszkujących obszar miasta i gminy Susz. Okres realizacji: od 1.12.2018 do 31.01.2020. Koordynatorzy projektu: Maciej Soroka: m.soroka@federacjafosa.pl i Julia Larenta: j.larenta@federacjafosa.pl.

11. **Olsztyński Klub Integracji Społecznej** – głównym celem projektu było podniesienie stopnia aktywności społecznej i zawodowej 14 kobiet i 8 mężczyzn, zagrożonych wykluczeniem społecznym i/lub ubóstwem w wieku 18–64 lat, zamieszkujących obszar miasta Olsztyna poprzez wsparcie świadczone im w ramach Klubu Integracji Społecznej. Adresatami projektu były osoby zagrożone ryzykiem ubóstwa lub wykluczenia społecznego, w tym osoby bezrobotne, wobec których zastosowanie wyłącznie instrumentów i usług rynku pracy jest niewystarczające i istnieje konieczność zastosowania w pierwszej kolejności usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, a także ich otoczenia w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób zagrożonych ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczenia społecznego objętych wsparciem. Wsparcie w projekcie obejmowało: pracę socjalną, wsparcie psychologa, poradnictwo specjalistyczne, warsztaty kreatywnego rozwoju, animację społeczną i realizację inicjatyw uczestników, warsztaty szyte na miarę, doradztwo zawodowe, wsparcie trenera pracy, kursy kwalifikacyjne i zawodowe oraz staże. Efektem projektu jest podjęcie zatrudnienia przez co najmniej sześć osób. Wszyscy uczestnicy podnieśli swoją aktywność społeczną i gotowość do zatrudnienia. Projekt współfinansowany był ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Wartość ogółem: 394 981,40 zł (wkład UE: 335 734,19 zł). Okres realizacji projektu: od: 01.12.2018 do 31.12.2019 roku. Koordynator projektu: Aneta Fabisiak-Hill. Kontakt: a.fabisiak@federacjafosa.pl. Siedziba OKIS: ul.Mickiewicza 13A, 10-550 Olsztyn, telefon: 799 099 884.

12. **Aktywna integracja w Powiecie Mrągowskim** – celem głównym projektu było podniesienie stopnia aktywności społecznej i zawodowej 11 kobiet i 7 mężczyzn z niepełnosprawnością, zagrożonych wykluczeniem społecznym i/lub ubóstwem w wieku 18–64 lat, zamieszkujących obszar powiatu mrągowskiego w okresie od 1.12.2018 do 31.12.2019 roku. W ramach projektu dla każdego uczestnika/czki wypracowana została Indywidualna Ścieżka Reintegracji. Wśród form wsparcia przewidzianych dla uczestników projektu były: praca socjalna, wsparcie psychologa, poradnictwo specjalistyczne, warsztaty kreatywnego rozwoju, animacja społeczna i realizacja inicjatyw uczestników, warsztaty szyte na miarę, doradztwo zawodowe, wsparcie trenera pracy, kursy kwalifikacyjne i zawodowe oraz staże. Efektem projektu było podjęcie zatrudnienia. Wszyscy uczestnicy podnieśli swoją aktywność społeczną i gotowość do zatrudnienia. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Wartość ogółem: 394 962,60 zł (wkład UE 335 718,21 zł). Okres realizacji projektu: od : 01.12.2018 do 31.12.2019 roku. Koordynator projektu: Aneta Fabisiak-Hill, kontakt: a.fabisiak@federacjafofa.pl. Biuro projektu: ul. Mickiewicza 13A, 10-550 Olsztyn, telefon: 799 099 884.

13. **Aktywne Rady Seniorów na Warmii i Mazurach** – w ramach projektu we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Olsztynie doprowadzono do powołania Społecznej Rady Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Odbyło się coroczne Wojewódzkie Spotkanie Rad Seniorów. Projekt, to kontynuacja dotychczasowych działań Federacji zmierzających do wzmocnienia roli osób starszych w społecznościach lokalnych i zwiększania ich wpływu na kształtowanie i realizację polityk senioralnych. Projekt współfinansowany był ze środków Ministra Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020. Termin realizacji projektu: 01.06.2018 do 30.11.2019 roku. Wartość projektu: 30 000 zł Koordynator: Paulina Karwowska, kontakt: p.karwowska@federacjafofa.pl

X. FOSa w liczbach

W tabelach zamieszczono zbiorcze zestawienie wskaźników osiągniętych w 2019 roku w podziale na projekty ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową i te skierowane na usługi społeczne.

Tab. 1. Projekty ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową

Nazwa projektu	Liczba uczestników projektu	Liczba osób objętych wsparciem doradcy zawodowego	Liczba osób objętych wsparciem trenera pracy	Liczba osób, które ukończyły staż	Liczba osób zatrudnionych dzięki udziałowi w projekcie	Liczba osób objętych wsparciem psychologicznym	Liczba grup wsparcia	Liczba osób korzystających z grup wsparcia	Liczba osób, które ukończyły kursy zawodowe	Liczba inicjatyw lokalnych w ramach projektu
W drodze do aktywności	233	157	58	160	112	127	9	127	134	23
Klub Integracji Społecznej w Iłowie Osada	25	25	25	12	10	25	2	25	12	2
Kierunek zmiana	22	22	0	6	7	22	2	22	6	6
Kierunek aktywność	18	18	0	4	3	18	2	18	4	5
Olsztyński KIS	52	52	52	6	11	52	0	0	6	
Aktywna integracja w powiecie mragowskim	18	18	0	4	4	0	2	18	4	6
Ogółem	368	292	135	192	147	244	17	210	166	42

Źródło: dane z realizowanych projektów

Tab. 2. Projekty skierowane na usługi społeczne

Nazwa projektu	Liczba uczestników projektu	Liczba osób objętych wsparciem psychologicznym	Liczba samopomocowych grup wsparcia	Liczba osób korzystających z grup wsparcia	Liczba zaangażowanych Asystentów rodziny	Liczba wspieranych rodzin	Liczba godzin Warsztatów kompetencji społecznych	Liczba godzin poradnictwa specjalistycznego
Klub Integracji Społecznej w gminie Kolno i Biskupiec	22	22	2	22	0	nie dotyczy	32	nie dotyczy
Rozwój usług społecznych na obszarze rewitalizacji Olsztyna	146	20	2	11	nie dotyczy	34	104	81
Ogółem	168	42	4	33	-	34	136	81

Źródło: dane z realizowanych projektów

XI. Sprawozdanie finansowe

BILANS wstępny sporządzony na dzień 31.12.2019 na podstawie załącznika 6 - ustawy o rachunkowości

AKTYWA

Wyszczególnienie aktywów	Stan aktywów na dzień:	
	1.01.2019	31.12.2019
1	2	3
A. AKTYWA TRWAŁE	58 800,00	48 800,00
-		
I. Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00
II. Rzeczowe aktywa trwałe	0,00	0,00
III. Należności długoterminowe	0,00	0,00
IV. Inwestycje długoterminowe	58 800,00	48 800,00
V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00
B. AKTYWA OBROTOWE	696 937,02	330 196,85
I. Zapasy	0,00	0,00
II. Należności krótkoterminowe	41 593,64	51 467,03
III. Inwestycje krótkoterminowe	639 127,74	252 358,10
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	16 215,64	26 371,72
C. Należne wpłaty na fundusz statutowy	0,00	0,00
Aktywa razem	755 737,02	378 996,85

PASYWA

Wyszczególnienie pasywów	Stan pasywów na dzień:	
	1.01.2019	31.12.2019
1	2	3
A. FUNDUSZ WŁASNY	92 497,54	181 881,38
-		
-		
I. Fundusz statutowy	0,00	0,00
II. Pozostałe fundusze	0,00	0,00
III. Zysk (strata) z lat ubiegłych	14 191,45	73 471,63
IV. Zysk (strata) netto	78 306,09	108 409,75

B. ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	663 239,48	197 115,47
-		
I. Rezerwy na zobowiązania	0,00	0,00
II. Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00
III. Zobowiązania krótkoterminowe	58 908,13	155 115,47
IV. Rozliczenia międzyokresowe	604 331,35	42 000,00
Pasywa razem	755 737,02	378 996,85

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT wstępny sporządzony na dzień 31.12.2019
na podstawie załącznika 6 - ustawy o rachunkowości

Poz	Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2019
1	2	3	4
A.	Przychody z działalności statutowej	3 727 102,42	5 373 599,86
I	Przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	3 727 102,42	5 373 599,86
II	Przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego	0,00	0,00
III	Przychody z pozostałej działalności statutowej	0,00	0,00
B.	Koszty działalności statutowej	3 522 414,58	4 897 835,16
I	Koszty nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	3 522 414,58	4 897 835,16
II	Koszty odpłatnej działalności pożytku publicznego	0,00	0,00
III	Koszty pozostałej działalności statutowej	0,00	0,00
C.	Zysk (strata) z działalności statutowej (A-B)	204 687,84	475 764,70
D.	Przychody z działalności gospodarczej	103 041,00	40 918,81
E.	Koszty działalności gospodarczej	73 007,71	17 495,75
F.	Zysk (strata) z działalności gospodarczej (D-E)	30 033,29	23 423,06
G.	Koszty ogólnego zarządu	183 293,60	418 017,92
H.	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+F-G)	51 427,53	81 169,84
I.	Pozostałe przychody operacyjne	34 937,53	35 801,89
J.	Pozostałe koszty operacyjne	1,56	7 344,25
K.	Przychody finansowe	602,45	115,39
L.	Koszty finansowe	8 659,86	1 333,12
M.	Zysk (strata) brutto (H+I-J+K-L)	78 306,09	108 409,75
N.	Podatek dochodowy	0,00	0,00
O.	Zysk (strata) netto (M-N)	78 306,09	108 409,75

